Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 262 — Ljubljana, četrtek 10. novembra 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri p. š. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842 Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—. Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po tarifu.

Velika zmaga Roosevelta

Po 12 letih je bil v Zedinjenih državah z ogromno večino izvoljen za predsednika zopet demokrat – Franklin Roosevelt – Demokrati so zmagali tudi pri volitvah v kongres

***Washington*, 9. nov. d. Včerajšnje volitve novega predsednika Zedinjenih držav, 35 guvernerjev posameznih držav, 32 senatorjev ali ene tretjine senata ter 435 poslancev reprezentančne zbornice, so se končale s popolnim porazom republikanske stranke in njenega kandidata, dosedanjega predsednika Herberta Hoovra!**

***Za predsednika Zedinjenih držav je bil z ogromno večino izvoljen demokratski kandidat Franklin D. Roosevelt, za njegovega namestnika pa John Garner. Franklin Roosevelt je dobil 479 od 531 elektorskih glasov, Herbert Hoover samo 52.* Pri volitvah leta 1928 je dobil Hoover 444 elektorskih glasov.**

Porastli so tudi glasovi socialističnega kandidata Normana Thomasa. Njegov uspeh je posebno velik v New Yorku, kjer je dobil tretjino glasov.

Ameriški narod se je torej z brezprimerno večino priključil demokratom in napravil konec 12-letnemu gospodarstvu republikancev. Od l. 1852. niso demokrati še nikoli dobili toliko glasov. Po ameriški ustavi se bodo volilni možje Zedinjenih držav sestali v januarju še h končni volitvi predsednika, ki pa je samo formalnega značaja. Hoover ostane na svojem mestu do 4. marca 1933, moral pa bo zaradi kontinuitete ameriške politike že sedaj upoštevati želje svojega naslednika.

Z Rooseveltom je bil avtomatično izvoljen za podpredsednika John Garner, ki ga smatrajo za enega izmed najbolj zmožnih parlamentarcev. Garner je izšel iz malih razmer in je med ameriškim narodom zelo popularen.

Velika volilna udeležba

Čeprav je bilo skrajno slabo vreme, zlasti v vzhodnih in srednjezahodnih državah, kjer so divjali močni viharji in je ponekod tudi snežilo, so se že v dopoldanskih urah valile tisočglave množice na volišča.

Volilna udeležba je bila zelo velika. Dočim je l. 1928. glasovalo 37 milijonov volilcev, cenijo včerajšnjo udeležbo nad 40 milijonov volilcev izmed 47 milijonov volilnih upravičencev.

Doslej prešteti glasovi ameriških volilcev se delijo takole: **Roosevelt 10 milijonov 262.980, Hoover 7,060.755, Thomas 246.695 glasov.**

Definitivni rezultati volitev še niso bili objavljeni, pričakovati pa je, da bodo znani še nocoj.

Volitve v kongres

Po nadomestnih volitvah bo sedaj v senatu 58 demokratov, 35 republikancev in 1 farmarski delavec. Dva rezultata še nista znana.

V reprezentančni zbornici, ki šteje 435 mandatov, imajo doslej demokrati 215, republikanci pa 66 sedežev, 154 mandatov je še dvomljivih.

Po zadnjih vesteh imajo nasprotniki prohibicije doslej v reprezentančni zbornici nad 300 sedežev, tako da imajo za izpremembo prohibicijskega zakona potrebno dvetretjinsko večino za sedaj samo v spodnji zbornici, ne pa še v senatu.

Newyork, 9. novembra. g. Sestava novega senata je sedaj končnoveljavna. V senatu bo zastopanih 59 demokratov, 36 republikancev in 1 član farmarjev. Dosedanji senat je bil sestavljen iz 47 republikancev, 48 demokratov in 1 farmarja. Slednji je v večini primerov glasoval z republikanci.

Med poraženimi republikanskimi senatorji so Watson (Indiana), Georges Moses (New Hampshire), Reedsmots (Utah), dosedanji predsednik finančnega odbora, Gladstone in drugi. Na drugi strani je propadel znani demokratski kandidat Cornelius Vanderrut Wettney, zato pa je izvoljena mrs. Daferguso, žena demokratskega guvernerja v Texasu, ki je dobila 180.000 glasov več kakor njen republikanski nasprotnik.

Posamezni rezultati

Hoover je ohranil večino v šestih državah: v New Hampshiru, Mainu, Vermontu, Connecticutu, Pensilvaniji in Delawaru, dočim je **Roosevelt zmagal v 42 izmed 48 držav.**

V Massachusettsu sta dobila Hoover in Roosevelt razmeroma enako število glasov. V Marylandu je dobil Roosevelt 40.000 glasov več, nego njegov nasprotnik. V Bretfordu v državi Massachusetts je glasovalo za Roosevelta 18.530, za Hoovra 11.536 ljudi. Prav tako se kaže razmerje v vseh ostalih državah. V New Yerseyu, kjer so republikanci tako rekoč od leta 1912 imeli volilni monopol, so zmagali sedaj demokrati.

Hoovru se je pri teh volitvah izneverila domača država Kalifornija in celo Hoovrovo rojstno mesto Jowa je prestopilo k Rooseveltu.

Pri vsej veliki Rooseveltovi zmagi je, po sodbi ameriških listov značilno, da je v njegovem rojstnem mestu Duchesscountryju v državi New York zmagal njegov nasprotnik, ki je dobil 1200 glasov več.

Spopadi političnih nasprotnikov

V posameznih državah je prišlo včeraj do cele vrste volilnih incidentov. Ponekod so nastali tudi neredi, pri katerih je bilo več ranjencev. Policiji je sicer skoro povsod uspelo, da je preprečila izgrede. Aretiranih je bilo več tisoč ljudi. V New Mexicu in v nekaterih drugih mestih je bilo nekaj ljudi hujše ranjenih.

V Kansas-Cityju so vdrli oboroženi ljudje na volišče ter odvedli s seboj policijskega stotnika, člana republikanske stranke. Poročajo tudi o raznih drugih nedovoljenih volilnih manipulacijah, kakršne so običajne pri vsakršnih volitvah. Do večjega izgreda je prišlo tudi v St. Clairevillu (Ohio), kjer je bilo v spopadu med nasprotniki ranjenih 25 oseb, med njimi dve nevarno.

Demokratska zmaga v New Yorku

Newyork, 9. nov. č. Največji uspeh so dosegli demokrati v newyorški državi. Roosevelt je dobil v Newyorku samem 1.297.210 glasov, Hoover pa le 495.815. V Newyorku je bil dalje z veliko večino izvoljen demokrat Wagner za senatorja, demokrat Robert Lehmann pa za guvernerja newyorške države. Tudi za novega newyorškega župana je bil izvoljen demokrat in sicer sodnik O'Brien kot naslednik znanega Jimmya Walkerja.

Vse mesto je bilo že na vse zgodaj na nogah. Restorani in kavarne so bile vso noč odprte. Ulice so polne raztrganih letakov in volilnih reklam. Predsedniku Rooseveltu so njegovi pristaši zaporedoma prirejali navdušene manifestacije. Hoover je bil zaradi izida volitev precej razočaran. Čim je izvedel, da je dobil njegov nasprotnik ogromno večino glasov, mu je poslal brzojavno čestitko. Značilno je da je bil republikanski agitacijski lokal okrog polnoči že zaprt, kar je razumela vsa javnost tako, da sodijo že celo Hoovrovi pristaši, da je njihov kandidat poražen.

Ovacije Rooseveltu

New York, 9. nov. AA. »Storili bomo vse, kar bomo mogli, da obnovimo blagostanje Amerike!«, je izjavil Roosevelt demokratskim voditeljem in mnogoštevilnim prijateljem, ki so mu prišli čestitat v hotel »Baltimore« v New Yorku. Pred hotelom se je zbrala ogromna množica ljudi, ki je frenetično ploskala in pozdravljala Roosevelta, ko se je prikazal pri vratih, da se vrne v zgodnjih jutranjih urah domov v Hydepark. V New Yorku tulijo sirene in vse mesto je okrašeno kakor na narodni praznik. Večina listov je demokratsko zmago sprejela z zadovoljstvom in napoveduje boljšo bodočnost.

Hoover Rooseveltu

New York, 9. novembra AA. Še preden je zvedel za točni izid predsedniških volitev, je poslal predsednik Hoover Rooseveltu naslednjo brzojavko:

»Čestitam vam za priložnost, ki se vam je ponudila, da boste služili svoji domovini. Želim vam obilo uspeha pri upravi. Za dosego smotra, ki je skupen nam vsem bom tudi jaz prispeval z vsemi svojimi močmi.«

Kansas City, 9. nov. AA. Ameriški podpredsednik Curtiss, ki je pri teh volitvah zopet kandidiral na svoje mesto, je po končanih volitvah izjavil:

»To je prvič, da sem doživel pri svojih volitvah poraz«.

Kombinacije o novi vladi

Neoficijelno se objavlja naslednja demokratska ministrska lista za novo vlado predsednika Roosevelta: Državni tajnik za zunanje zadeve naj bi postal Newton Baker, prijatelj bivšega predsednika Wilsona, ki je bil med vojno vojni minister in je znan kot zagovornik važnih revizij v versailleski mirovni pogodbi. Državno tajništvo za finance naj bi pripadlo Alfredu Smithu, demokratskemu predsedniškemu kandidatu iz l. 1928 ali pa Owenu Jox Youngu, znanemu finančnemu strokovnjaku, ki je pomagal izdelati novi reparacijski načrt. Nadalje se imenujejo kot državni tajnik za notranje zadeve Gibert Hitchock, senator in časopisni izdajatelj, za vojsko Albert Ritchie, za mornarico Williams Mac Adoo, vodja ameriških železnic med vojno in poznejši finančni minister pod Wilsonom, za poljedelstvo Harry Byrd, za pravosodje Thomas Walls, za pošto Carley in za trgovino Mellon Traylor.

Odprava prohibicije

Newyork, 9. novembra. AA. Na bodočem kongresu bodo nasprotniki prohibicije v večini. »Journal of Commerce« misli, da ne bodo čakali do marca in da bodo že v decembru zahtevali, naj se spremeni zakon o prohibiciji v tem smislu, da se dovoli prodaja piva z nad poldrugim odstotkom alkohola.

Zlato se pojavlja

New York, 9. nov. AA. Eden zmed dokazov, da se v Ameriki res vrača zaupanje, o čemer se že več mesecev govori, je ta, da zopet prihajajo na dan zlatniki. Samo letos spomladi so zasebniki najeli v bankah več sto tresorjev, da shranijo v njih zlato. To zlato se je začelo vračati v promet. Razen tega banke poročajo, da je povpraševanje po zlatnikih, ki je bilo v začetku leta med občinstvom silno veliko, malone popolnoma ponehalo.

Preokret v ameriški zunanji politiki

Newyork, 9. novembra. č. Praktično je zmaga demokratskega kandidata Roosevelta velikega pomena za ameriško politiko. V prvi vrsti je pričakovati preobrat v ameriški prohibicijski politiki. Roosevelt je v svojem programu o štedniji izračunal, da bi znašal davek na vino nad 300 milijonov dolarjev, kar bi zadostovalo za ustvaritev ravnotežja v zveznem proračunu. Razen tega bi bilo treba upoštevati dohodke davka na poslovni promet pri restoranih, gostilnah in drugih obrtih.

Največjo skrb namerava Roosevelt posvetiti vprašanju brezposelnih, ki jih je sedaj v Zedinjenih državah 11 milijonov.

V zunanje-političnem pogledu bo Roosevelt nadaljeval dosedanjo Hoovrovo razorožitveno politiko, vendar pa je pričakovati, da bo Rooseveltova vlada mnogo bolj sodelovala z Evropo, čeprav ne tako, kakor nekoč Wilsonova. Roosevelt se bo zavzemal za zbližanje in sporazum med evropskimi državami, odklonil pa vse preveč dalekosežne obveznosti za Zedinjene države.

Kakor znano, je Roosevelt pristaš svobodne trgovine. Sicer ni za popolno ukinitev carine, vendar pa bo skušal dovesti do vzajemnega popuščanja v zunanje-trgovinskih odnošajih in predvsem do znižanja tarif. Velikega pomena je Rooseveltova izvolitev tudi za bližnjo svetovno gospodarsko konferenco. Verjetno je, da se Roosevelt ne bo čutil vezanega na pogoje, ki jih je postavil predsednik Hoover, da se namreč na tej konferenci sprožijo vprašanja o carinskih tarifah, niti o vojnih dolgovih. Politični krogi pričakujejo, da se bo Roosevelt izkazal pripravljenega za razpravo o vseh vprašanjih, ki so nerazdruženo zvezana z gospodarskim ozdravljenjem sveta. V enem izmed svojih volilnih govorov se je sicer izjavil proti popolnemu črtanju vojnih dolgov, vendar pa je stalno naglašal, da morajo biti reviziji dolgov vedno odprta vrata.

Pariz, 9. nov. M. Dasi že od vsega začetka nihče ni dvomil v uspeh Roosevelta, je vendar njegova visoka zmaga presenetila vso ameriško javnost.

V pariških diplomatskih in političnih krogih se pomen Rooseveltove zmage označuje takole:

Evropcem prav za prav ni jasna razlika med republikancem Hoovrom in demokratom Rooseveltom. Splošno je znano, da so ameriški demokrati prav tako pristaši republikanske oblike države, kakor so ameriški republikanci navdušeni demokrati. Čemu so ameriški demokrati izbrali za simbol svojega političnega grba osla, ne bo pri nas v Evropi nihče razumel, prav tako pa tudi ne, zakaj imajo republikanci v svojem grbu slona. Največja razlika je po evropskem naziranju med Hoovrom in Rooseveltom ta, da je Hoover pristaš suhega režima, Roosevelt pa mokrega; Hoover je za prohibicijo, Roosevelt pa za točenje alkoholnih pijač. Kdor pozna ameriške razmere, mu bo to takoj jasno. V Zedinjenih državah je 3 milijone baptistov in 8 milijonov metodistov, ki so po svojem prepričanju najbolj ogorčeni nasprotniki alkoholnih pijač. Res je sicer, da je baptistov in metodistov samo 11 milijonov napram 17 milijonom katoličanov, toda oni imajo mnogo večji vpliv na državne posle in so tudi mnogo bolj disciplinirani. Zaradi tega Hoover ni hotel izgubiti njihovih glasov in je zavzel stališče proti ukinitvi prohibicije. Upoštevati je tudi treba, da je stala za Hoovrom ogromna industrija brezalkoholnih pijač, ki je finansirala vso Hoovrovo volilno kampanjo, dobro se zavedajoč, da bi pomenila zmaga Roosevelta njeno propast.

Pri včerajšnjih volitvah pa se je pokazal še en paradoks. Največji nasprotniki »mokrega« Roosevelta in ukinitve prohibicije so se pokazali tihotapci alkoholnih pijač, kar je povsem razumljivo, kajti prav prohibicija je ustvarila njihova dobičkanosna podjetja. Tihotapci so organizirali ogorčeno borbo zoper ukinitev prohibicije in so potrošili za to težke milijone.

Roosevelt se je izkazal za boljšega poznavalca psihoze ameriških množic. Dočim se je Hoover v svoji volilni borbi naslonil v glavnem na baptiste, metodiste in tihotapce alkohola, je Roosevelt pritegnil k sebi zagovornike ukinitve prohibicije in si s tem pridobil tudi množice priseljencev, rojenih v Evropi in navajenih uživanja alkoholnih pijač. Poleg tega je Roosevelt dobro računal, da more dobiti Amerika, ki se bori s hudo gospodarsko krizo in velikimi finančnimi težkočami, od uvoza pa tudi od domače produkcije alkoholnih pijač lepe dohodke, s katerimi bo mogel z lahkoto kriti ogromni proračunski primanjkljaj. Rooseveltov mokri finančni program je ameriškim množicam zaradi tega mnogo bolj prijal, kakor pa Hoovrov suhi. Procedura za ukinitev prohibicije bo seveda zelo dolgotrajna, ker se prohibicija ne da ukiniti enostavno z zakonom, marveč je za to potrebna izprememba ustave, ki jo morajo odobriti nato še vse v Zedinjenih državah včlanjene države.

Prihod Roosevelta na čelo ameriške unije pa je za Evropo izredne važnosti še prav posebno zaradi tega, ker je znano, da je Roosevelt mnogo manj germanofilski kakor Hoover. Roosevelt ni bil nikdar za to, da se drugim narodom odvzame in da Nemčiji. Če bi bil že prej na čelu Zedinjenih držav namesto Hoovra Roosevelt, bi bržkone nikdar ne prišlo do črtanja nemških reparacij. Hoovrova intervencija v prid Nemčije Ameriki ni prinesla nobenih koristi, v Evropi pa je povzročila celo vrsto novih zmed in hudih mednarodnih zapletljajev. Hoovrova zasluga je, da so se Nemci otresli reparacij in da se skušajo sedaj z vso vehemenco oboroževati. Zmaga Roosevelta bo zaradi tega imela dalekosežne posledice tudi v ameriški zunanji politiki, zlasti glede na Evropo. Že samo dejstvo, da Roosevelt ni germanofil, pač pa pristaš ureditve vojnih dolgov in za sporazum med narodi, je izredno važno. Amerika je z opredelitvijo za Roosevelta obsodila politiko Hoovra in v tem je baš naiznačilnejši pomen včerajšnjih volitev v Ameriki.

Vtis v Ženevi

Ženeva, 9. nov. g. Izvolitev Roosevelta so pozdravili v krogih Društva narodov z velikimi nadami, kljub temu, da smatrajo, da je pristop Amerike v Društvu narodov slej ko prej izključen, ker je vsa ameriška javnost temu nasprotna. Zato pa menijo, da bo Roosevelt uvedel na finančnem in gospodarskem polju mnogo aktivnejše sodelovanje z Društvom narodov in Evropo sploh. Te nade se opirajo na dejstvo, da je novo izvoljeni predsednik v številnih govorih ostro obsojal pretirano politiko zaščitnih carin Hoovra. Tudi domnevajo v Ženevi, da se bo demokratska vlada v vprašanju dolgov pokazala mnogo bolj dostopno.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 9 nov. AA. V berlinskih političnih krogih kažejo sicer zadovoljstvo nad izvolitvijo Roosevelta za predsednika Zedinjenih držav, ker uživa Roosevelt splošno spoštovanje in je že dolgo na glasu odličnega politika. Naglašajo pa obenem, da Nemčija kljub temu ne bo nikoli pozabila zaslug dosedanjega predsednika Hoovra, ki se je s proglasitvijo moratorija za vojne dolgove uspešno boril proti svetovni krizi in vedno kazal simpatično razumevanje za hudo stisko Nemčije.

*

Franklin D. Roosevelt

je rojen 30. januarja 1882. v Hydeparku, država New York. On je nečak nekdanjega predsednika Roosevelta. Po končanih študijah na havardski univerzi je posečal še tri leta takozvano Columbia Law Shool. Leta 1910 je bil prvič izvoljen v newyorški okrajni svet. Ko pa je postal leta 1913 tajnik v mornariškem ministrstvu, je svoj mandat odložil. Na tem položaju je ostal vso svetovno vojno in je bil zadnje mesece leta 1918 pridelien inspekciji ameriških čet in vojnih ladij v Evropi. Januarja in februarja 1919 je vodil ameriško demobilizacijo v Evropi. Leto dni pozneje ga je demokratska stranka nominirala za podpredsednika Zedinjenih držav. Pri zadnjih predsedniških volitvah 1928 je bil izvoljen za guvernerja države New York, že leta 1930 pa je bil določen za predsedniškega kandidata in včeraj res tudi izvoljen.

Politika nemških kontingentov propadla

Papen se je moral udati pritisku veleindustrije – Najbrže se bo moral tudi sam umakniti

Berlin, 9. nov. s. Jutranji tisk je soglasno naziranja, da napovedujejo včerajšnje izjave Papena pred zastopniki inozemskega tiska, po katerih osebno vprašanje ne bo igralo nobene vloge, skorajšnjo rekonstrukcijo vlade. »20-Uhrblatt« navaja glede tega že podrobnosti in zatrjuje, da v novi vladi razen Papena ne bosta več zastopana niti prehranjevalni minister Braun zaradi težav pri rešitvi vprašanja kontingentiranja, niti državni notranji minister Gayl, ker ne more izvesti svoje ustavne reforme. Kot kandidat za bodočega kancelarja se imenuje bivši državni obrambni minister Gessler, ki bi lahko s svojimi zvezami s centrumom onmogočil sodelovanje med centrumom in narodnimi socialisti.

Listi napovedujejo z vedno večjo gotovostjo, da bo državna vlada v vprašanju kontingentiranja deloma spremenila svoje smernice ter se odločila za gibljive carine. V ekakor se ne sme smatrati, da je vprašanje kontingentiranja že popolnoma razčiščeno ter da bo državni prehranjevalni minister deloma umaknil svoje prvotne zahteve v prid obširnejšega in preciznejšega sistema gibljivih carin.

Berlin, 9. novembra d. Po končnoveljavni ugotovitvi volilnega izida so se izvršile nekatere izpremembe v razdelitvi mandatov. Bavarska ljudska stranka dobi od centruma, kakor tudi od gospodarske stranke po en mandat, tako da bo imela v bodoče 20 mandatov, dočim bo imel centrum samo 69 mandatov, gospodarska stranka pa le enega. V 26. volilnem okraju dobe narodni socialisti še en mandat, tako da bodo imeli 196 poslancev, s čemer je celokupno število poslancev v državnem zboru naraslo na 583.

Berlin, 9. novembra. AA. Državni kancelar Papen odpotuje v južno Nemčijo, kjer bo imel sestanke z voditelji južnonemških pokrajin o važnih ustavnih vprašanjih. Najprvo bo obiskal Saksonsko, nato pa Würtemberško in Badensko.

Mušanov proti Ferdinandovemu povratku

Zagonetna akcija bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda v Rimu
Posredovanje italijanske vlade za njegov povratek?

Budimpešta, 9. novembra p. Semkaj je prispel iz Rima bivši bolgarski kralj Ferdinand. V Rimu se je mudil dalje časa kot gost italijanske kraljevske rodbine. V poučenih krogih zatrjujejo, da je skušal pridobiti Italijo za posredovanje svojega povratka v Bolgarijo. Kakor znano, je italijanski kralj tast kralja Ferdinanda. V Bukarešto je med tem že prispel Ferdinandov adjutant general Gančev, ki ima nalogo, pridobiti bolgarske zemljedelce za povratek Ferdinanda.

V bolgarski javnosti je ta vest zbudila veliko razburjenje. Listi obširno pišejo o tem in zahtevajo od vlade, naj se čimprej izjavi, kako stališče bo zavzela. Ministrski predsednik Mušanov je zato povabil včeraj domače in inozemske novinarje ter jim med drugim izjavil, da bo vlada budno zasledovala vsako akcijo in zatrla vsako nezakonitost, dodal pa je, da bi povratek kralja Ferdinanda v sedanjem trenutku Bolgariji silno škodoval in jo spravil v skrajno težaven položaj. Po njegovem mnenju je sedanji čas hudih gospodarskih in finančnih skrbi najmanj prikladen za take pokrete. V budimpeštanskih političnih in diplomatskih krogih sodijo, da akcija za povratek kralja Ferdinanda za sedaj nima nobenega upanja na uspeh.

Mandžursko vprašanje zopet v ospredju

Pariz, 9. novembra. AA. Kitajski poslanik v Parizu Wellington Koo je zastopniku lista »Republique« izjavil:

Nobena država se v bodoče ne bo mogla izolirati pred drugo. Vsak dogodek odjekne po vsem svetu. In zato Kitajska ni prenehala sodelovati z Društvom narodov od vsega njegovega začetka. Pakt DN, pogodba devetorice velesil in Briandov-Kellogov pakt so temelji kitajske politike. V takih okoliščinah je mandžursko vprašanje svetovno vprašanje. Dokler se ne reši v skladu z dvema osnovnima načeloma washingtonske pogodbe, na podlagi načela teritorijalne nedotakljivosti Kitajske in politike odprtih vrat, se nobeno vprašanje, ki je na dnevnem redu, ne bo moglo pravično rešiti.

Glede medsebojne zveze med mandžurskim vprašanjem in vprašanjem reda na Kitajskem je poslanik izjavil:

Kljub glasovom, ki jih zahrbtno širijo naši nasprotniki, ne smete misliti, da vladata nered in zmeda po vsej Kitajski. Res je, da tu pa tam pride do nelogibnih incidentov, kar ni v tako prostrani deželi s tako velikim prebivalstvom nič čudnega, toda taki incidenti ne morejo zavreti potrpežljivega dela za napredek in obnovo države. Listi so obešali na veliki zvon umor neke Angležinje in ugrabitev dveh britanskih podanikov, toda to se je zgodilo ob belem dnevu v dveh mestih, ki sta že mesece pod vojaško okupacijo Japoncev. Ko je bil pod japonskim nadzorstvom samo ozek pas na obeh straneh južne mandžurske železnice, je Kitajska znala jamčiti za varnost več stotisoč inozemcev v Mandžuriji. Sicer pa tudi Lyttonovo poročilo trdi, da v Mandžuriji dotlej ne bo reda, dokler ne pride nazaj pod kitajsko oblast.

Hoovrov poraz

V torek je v veliki severnoameriški republiki padla odločitev v borbi za državno predsedstvo. Volilni boj je trajal skoro pol leta in je postajal čedalje bolj oster in ogorčen. Spočetka je bil še kolikortoliko stvaren, od tedna do tedna pa se je stopnjevala njegova ogorčenost, tako da je proti koncu dobil že skoro čisto oseben značaj. Bojevan je bil z vso ameriško velikopoteznostjo in pompoznostjo in z naporom vseh moči na obeh straneh, republikanski in demokratski. Vendar pa je izven dvoma, da je tudi v Ameriki volila v prvi vrsti -- kriza. Njej se imata zahvaliti Roosevelt za svojo nepričakovano veliko zmago, Hoover za svoj strahoviti poraz. Seveda so odločevali še drugi momenti, zlasti vprašanje prohibicije, vendar se je tudi pri ameriških volitvah pokazalo, da se v današnji silni gospodarski in socialni stiski množice volilcev brez gioblje sodbe obračajo proč od strank, ki so bile na oblasti v letih gospodarskega propadanja. Da vladajoči činitelji krize niso zakrivili, da so jo morda celo zadržali ali omilili, s tem si preprosti volilce ne beli glave. On vidi samo razliko med sedanjim in prejšnjim položajem, ne išče pravega in resničnega krivca, marveč brezobzirno obsodi one, ki so v trenutku, ko volilec lahko učinkovito izreče svojo sodbo, vsaj formalno odgovorni za vodstvo javnih poslov. Pokazalo se je to še povsod, kjer so bile lani in letos volitve, pokazalo se je sedaj zopet v Zedinjenih državah.

Rooseveltova zmaga zato ni presenetila. Presenetiti je mogla tem manj, ker so že lanske parlamentarne in razne letošnje partikularne volitve zabeležile beg volilcev iz vladajoče republikanske stranke, ki ji pripada tudi Hoover in ki ima vso državno oblast v rokah že od l. 1920. dalje. Začudenje pa je vendarle vzbudilo, da je Hoovrov poraz tako katastrofalen in zmaga demokratskega kandidata Roosevelta tako sijajna. Hoover take silne nezaupnice gotovo ni pričakoval in je z ameriškega stališča niti ni zaslužil, saj se v svoji brezobzirni borbi za ameriške finančne interese ni strašil niti tega, da pahne v zmedo in nesrečo vso Evropo, kakor je to storil s svojim moratorijskim predlogom. Hoovrov silni poraz pa so rodile posebne ameriške razmere, ki so se pridružile splošnim momentom, vplivajočim na opredelitev volilcev po vsem civiliziranem svetu.

V veliki ameriški liberalni republiki, kjer je individualizem razvit skoraj do absurda, veljajo stranke in programi prav malo. Obe zgodovinski stranki, republikanska in demokratska, se med seboj ne borita za načela, marveč le za trenutno taktiko, predvsem pa za osebe. Osebnosti igrajo mnogo večjo vlogo kakor v Evropi. Ravno v tem pogledu pa je bila pozicija sedanjega predsednika Hoovra zelo, zelo slaba. Kot favorit, ki mu je zmaga zagotovljena že v naprej, je šel Hoover v volilno borbo pred štirimi leti. Njegova gesla so bila samozavestna, njegove obljube omamljive. Obljubljal je ameriškim državljanom nebesa na zemlji, kjer bo delavec imel vsak dan piščanca na mizi in dva avtomobila v garaži. Tudi njegova osebnost sama je bila impozantna in je vzbujala najboljše nade, saj se je iz skromnega kmečkega fantiča prikopal do enega največjih podjetnikov ameriške družbe in do enega prvih bogatašev. Ako je znal tako dobro gospodariti s svojim zasebnim premoženjem, zakaj ne bi kot državni predsednik povzdignil tudi narodnega gospodarstva? Tako je preudarjal ameriški volilec in dal svoj glas za »Prosperity-Presidenta«.

Razočaranje je bilo hudo. Komaj dobro leto po volitvah se je začel majati steber za stebrom takrat še tako velikega ameriškega blagostanja. In potem je šlo dalje in dalje, huje in huje. Ob koncu svoje štiriletne vlade si je moral Hoover priznati, da ni mogel izpolniti niti ene svojih velikih obljub, pač pa je videl pred sabo nepregledno armado enajstih milijonov brezposelnih, ki v bogati Ameriki zaman iščejo dela in kruha. Mogel je tolažiti svojo vest, da ni on kriv, marveč da so krive sile, močnejše od njega in vseh Zedinjenih držav. Ni pa mogel enako potolažiti prebivalstva, ki prej ni bilo vajeno bede. Moral je pasti.

Veliki zunanjepolitični uspehi naj bi odvrnili pozornost ameriškega prebivalstva od čedalje bolj naraščajočih domačih težav. In tako je Hoover kljub svojemu nauku, da se Evropa Amerike ne tiče in Amerika ne Evrope, dvakrat usodno posegel v evropsko politiko. Prva je bila moratorijska bomba, ki pa je kmalu pokazala, da dobro državno gospodarstvo ni mogoče brez dobre domače in mednarodne politike. Hoovrov moratorij je sprožil plaz, ki je zbobnel v dolino, rušeč pod seboj vse evropsko gospodarstvo z nemškim in ameriškim vred. Svet je spoznal, da so bili ameriški nagibi le egoistični, pri tem pa še, kakor se je kmalu pokazalo, zelo kratkovidni in ozkosrčni. Zaradi tega je bila v Evropi z nezaupanjem sprejeta tudi druga velika Hoovrova iniciativa, ona o radikalni splošni redukciji oborožitve.

Posledica obeh ponesrečenih akcij je bila, da je po ostalem svetu naraščalo nerazpoloženje do Zedinjenih držav in da je ta ogromna velesila bila vedno bolj osamljena. Izolacija je bila tem večja, ker je Hoover med Ameriko in ostalim svetom že poprej naredil globok prepad s carinsko tarifo, kakor je enake ne zmore svet. Z njo je izločil z ameriškega trga vso inozemsko konkurenco, povzročil pa je obenem, da so evropske države, ki so bile najbolj prizadete, druga za drugo začele odgovarjati z represalijami. Ko so njegovi nasprotniki začeli tožiti o gospodarski izolaciji Amerike, so jim Hoovrovi republikanci samozavestno odgovarjali: »Le proč od beraške in izmozgane Evrope, od koder ne moremo pričakovati dobička, še manj pa pomoči!« Izkušnja je pokazala, da se tudi močna in bogata Amerika ne more brez kazni iztrgati iz občestva narodov. Kriza se ne le ni ustavila, temveč še poostrila.

Morda bi se gospodarski razvoj Amerike in ostalega sveta ne zasukal dosti drugače, kakor se je, četudi bi teh in drugih sličnih Hoovrovih akcij ne bilo ali bi bile drugačne. A tudi svet gleda precej z enakimi očmi kakor ameriški volilec. Tudi on vidi predvsem efekt in vidi vsaj zunanjo zvezo Hoovra s tem nerazvezljivim efektom. Ako izvzamemo Nemčijo, ki je imela v Hoovrovi politiki vedno zaščito in potuho, izid torkovih volitev najbrž nikjer ne bo vzbudil političnega obžalovanja.

Bodoči predsednik Zedinjenih držav, Franklin Roosevelt, je še nepopisan list. Demokratska stranka pa, ki ga je postavila za kandidata in zdaj za prezidenta, je vedno ostro kritizirala potezo Hoovrove notranje tudi njegovo mednarodno politiko. Zato smemo svet upati, da bo sedaj, ko bo dobila vso oblast v roke, kazala za evropske in splošnosvetovne zadeve, ki od njih zavisi gospodarska in politična konsolidacija sveta, več razumevanja kakor njena prednica. Samo upanje je za enkrat še to, toda v današnjih časih je tudi utemeljeno upanje že dragoceno

Zbirajmo dokumente svoje dobe

Češka politično-zgodovinska literatura je v zadnji dobi obogatela za dve znameniti deli, za Novakovo »Vzkřišení československé samostalnosti« in za Hajšmanovo »Česká Mafie«. Češki narod občuti in pravilno pojmuje svojo, morda največjo in najpomembnejšo zgodovinsko dobo. Pojmuje pa tudi važnosti, da se ta doba ohrani vsem bodočim generacijam, da se ne izgubi nobena podrobnost, ne pozabi nobeno dejanje, ki je vodilo do resničnega narodnega preporoda in do vstajenja državne samostojnosti. Ohraniti pa hočejo tudi spomin na vse osebnosti, od največjih do najskromnejših, ki so sodelovali v skupnem boju naroda za osvobojenje. Publikacije o češki nacionalni revoluciji in ustanovi Češkoslovaške republike ter o predpogojih in predzgodovini te revolucije tvorijo celo biblioteko. Masarykova »Světová revoluce«, Beneševo memoarno delo, Soukupov »28. říjen«, Herbenova monografija o Masaryku, Macharovi spisi (pred vsem »Pet roku v kasarnách), Červinkovi spomini na avstrijske ječe, vse to so dela, ki zanimajo tudi mednarodni svet. Za češki narod pa so granitni spomeniki edinstvenega prehoda iz narodne sužnosti v lastno državno domačnost.

Da cenijo tudi drugi narodi zgodovinske spomenike svojih velikih dob, ni ničesar novega. Angleški državniki so v svojih memoarnih delih dali sodobnikom in potomcem bogate zaklade zgodovinskih dogodkov političnih izkustev, izgledov na bodoči razvoj in miselnih podatkov za presojanje danih političnih razmer in bodočih razvojnih možnosti. Tudi Francozi imajo na tem polju bogato literaturo. Nemcem je Bismarck daroval v svojih »Gedanken und Erinnerungen« monumentalno delo o veliki dobi mlade Nemčije. Bülow je napisal obširne memoare. Dobo svetovne vojne nam predočujejo pred vsem spomini socialista Scheidemanna. V Avstriji je zbral material za zgodovino revolucije socialist Bauer. V Italiji sta pisala Nitti in Sforza. Navajamo seveda samo primere iz bogastva drugonarodnih politično-zgodovinskih publikacij.

Za Jugosolvene je doba narodne osamosvojitve in ustanovitve sedanje naše kraljevine gotovo največja in najpomembnejša doba Posebno velja to za nas Slovence, ki smo živeli od pamtiveka pod tujo oblastjo, brez lastne državnosti, razcepljeni in razkosani. Za nas pomenja nacionalna revolucija in ustanovitev naše mlade države vstop v zgodovino, uvrstitev med državotvorne narode, ki jim gre beseda in veljava v mednarodnem svetu. Zdi pa se, da nas je velika doba našega novorojenja presenetila, da se še nismo popolnoma zavedli njene važnosti. Naša literatura, bodisi pragmatično zgodovinska bodisi memoarna, je ostala skromna. Knjiga Bogumila Vošnjaka in nekaj epizodnih del je glavno, kar imamo.

Nič pa ni po našem mnenju za naš polit. razvoj, za nacionalno vzgojo nas samih, za vzgojo naše doraščajoče in prihodnjih generacij tako važno, kakor ohranitev spomina na našo največjo in najvažnejšo razvojno dobo.

Ne dvomimo, da nam bodo naši poklicani znanstveniki dali to potrebno delo. Ne bodo nam ostali dolžni niti znanstvenega zgodovinsko-kritičnega dela, niti poljudne obdelave Toda veliki tekst zgodovine se ne bo mogel napisati, če se ne bo ohranilo podrobno gradivo. Nekaj drobtin imamo Raztresene so po naših novinah in v nekaterih epizodnih publikacijah. Ali mnogo se je že zamudilo. V dobi štirinajstih let jih je umrlo že mnogo, ki so svoje spomine nenapisane ponesli v grob. Akcije, ki so jih započele nekatere znanstvene organizacije za ohranitev podrobnih podatkov, niso rodile uspeha. Zdi se, da posebno Slovenci nimamo razvitega zgodovinskega čuta. Da tudi ne čutimo dolžnosti in odgovornosti proti sebi in narodu, ohraniti v živem spominu vse korake naše poti v svobodo in zgodovino.

Vendar danes še ni vse zamujeno. Danes še obstoja možnost, da se zberejo podrobni podatki za naše bodoče zgodovinsko standardno delo. Treba je le, da si vsakdo, ki je sodeloval na našem osvobojenju in ki je doživel vojno in prevrat, sam predpiše za dolžnost, da na ta način ohrani, kar ve, po možnosti pa že tudi objavi. Vsak oseben spomin na te polminule čase je dragocen dokument za našo zgodovino. Posebno je vsak inteligent dolžan, da doprinese svoj prispevek za narodno zgodovino. Literati, ki so deloma že začeli z objavljanjem svojih doživetij, opazovanj in izkušenj naj bi šli z dobrim vzgledom naprej in nadaljevali svoje započeto delo.

Zbirajmo kamne za zgradbo svoje narodne zgodovine. Ohranimo dokumente, našega narodnega doživetja, ohranimo jih v slavo preteklosti ter v vzpodbujo in pouk poznejšim rodovom.

To je ena naših prvih narodnih dolžnosti. —ln.

Slatinske tablete za hujšanje odstranijo vso preobilno tolščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

Sestanek Narodne skupščine

Beograd, 9. nov. p. Seje Narodne skupščine, ki so bile prekinjene zaradi vladne krize, se bodo jutri nadaljevale. Najvažnejše bo na jutrišnji seji poročilo o zakonu o občinah, ki ga je predložila vlada v nadaljnje zakonodajno postopanje. Že na prihodnji seji bo izvoljen poseben odbor za proučitev tega zakona. Razprava o zakonu bo trajala precej dolgo, ker je gradivo zelo obsežno.

Jutri ob 4. popoldne se bo sestal poslanski klub JRKD. Že danes je začel zasedati odbor za proučitev zakona o zaščiti kmetov. Tudi pred finančnim odborom je več važnih finančnih zadev.

Seja banovinskega odbora JRKD

V soboto popoldne se je vršila v dvorani Narodnega doma v Mariboru druga redna seja banovinskega odbora JRKD za dravsko banovino. Udeležili so se je skoro vsi odborniki, predstavniki vseh srezov banovine kakor tudi senatorji in poslanci iz dravske banovine. Seji je predsedoval predsednik banovinske organizacije senator g. dr. Janko Rajar. Banovinski tajnik g. dr. Marjan Zajec je podal obširno poročilo o delu in razvoju organizacije v dravski banovini; naslikal je nad vse razveseljivi in zadovoljivi razvoj organizacije ter orisal politične razmere v banovini. Nato se je razvila živahna debata o raznih aktualnih vprašanjih, v prvi vrsti o načrtu novega zakona za zaščito kmetov. Kljub kritičnemu razmotrivanju je bila debata vseskozi stvarna in je prinesla mnogo koristnih misli.

Pri dopolnilnih volitvah je bil na predlog banovinskega tajništva kooptiran v predsedstvo banovinske organizacije g. Josip Turk, starosta Jugoslovenske gasilske zveze, v nadzorstveni odbor banovinske organizacije direktor g. Anton Jug, v banovinski odbor stranke pa g. dr. Vinko Rapotec odvetnik v Mariboru. Banovinski odbor je končno izvolil tudi zastopnike banovinske organizacije v glavnem odboru stranke. Izvoljeni so bili gg.: senator dr. Janko Rajar, banovinski tajnik dr. Marjan Zajec, lekarnar Andro Posavec, predsednik narodno strokovne zveze Rudolf Juvan, mariborski župan dr. Lipold ter ravnatelj Zveze slovenskih zadrug Fran Trček.

Predavanja prof. dr. Franca Ilešića na Poljskem

Profesor zagrebške univerze dr. Franc Ilešić je imel tekom meseca oktobra na Poljskem tri predavanja o Jugoslaviji.

Dne 4. oktobra je predaval v Poznanju o slovanskem značaju primorja Jugoslavije Primerjajoč italijansko agitacijo proti jugoslovenskemu primorju z nemško agitacijo proti poljskemu primorju, je predavatelj očrtal današnje narodnostne razmere v Dalmaciji in dal sliko jugoslovenske dalmatinske preteklosti, ki je ne morejo zasenčiti prav nobeni spomeniki arhitekture niti zabrisati jezikovni vplivi. Predavanje je priredilo poznanjsko nenavadno agilno „Poljsko jugoslovensko udruženje«. Dvorana na univerzi, kjer se je vršilo predavanje, je bila polna, prisotni so bili tudi rektor univerze, geograf prof. Pavlovski, jugoslovenski častni konzul, direktor M Scheffs, člani češkoslovaškega konzulata itd.

Dne 8. oktobra je prof. Ilešić predaval v Varšavi in sicer v tamošnjem „Poljsko jugoslovenskem Narečnem društvu«, in sicer o »Zapadni Jugoslaviji«, t. j. o Slovencih. Predavatelj se je oziral tudi na Slovence, ki so ostali izven Jugoslavije ter v poedinih slikah podal slovenski zgodovinski kulturni razvoj, vse pod načelom našega državnega in narodnega edinstva. Kljub zelo slabemu vremenu je bila dvorana tudi pri predavanju v Varšavi polna. Poslanika Lazarevića, ki je bil odsoten, je zastopal njegov namestnik, legacijski svetnik dr. Giuli, generalni sekretar našega poslaništva in novinarski ataše, a iz varšavskegaministrstva za vnanje posle referent oddelka za vzhod g. Pavlica.

Dne 10. oktobra je prof. Ilešić predaval v Lublinu, in sicer v imenu tamošnjega „Društva prijateljev znanosti«. Ker v Lublinu še ni bilo nobenega predavanja o Jugoslaviji, je predavatelj dal splošno sliko Jugoslavije, in sicer z geografskega, jezikovnega in ustavnega stališča ter pregled dosedanjega delovanja raznih poljsko-jugoslovenskih organizacij Prisotne je bilo zlasti mnogo srednješolske in univerzitetne mladeži.

Revizija pravilnika o pobiranju trošarine na elektriko

Zveza industrijcev za dravsko banovino v Ljubljani je včeraj izdala svojim članom važno okrožnico, v kateri poroča o doseženih uspehih glede preureditve načina pobiranja državne trošarine na električni tok. Iz okrožnice posnemamo naslednje podrobnosti:

Dne 4. novembra se je vršila v Beogradu seja uprave Saveza električnih podjetij kraljevine Jugoslavije, kjer se je razpravljalo o trošarini na električni tok. Seje sta se iz področja dravske banovine udeležila inž. Kliepach in inž. Šuklje. Poslednji je poročal o rezultatih pismene ankete, ki je bila izvedena v dravski banovini, ki potrjuje upravičenost zahtev in predlogov, da se malim konsumentom — pavšalistom računa trošarina po idealnih kilovatnih urah, dočim naj se pri industrijskih podjetjih smatra vsa porabljena električna struja kot struja za pogon. Točna izvedba predpisov pravilnika od 30. septembra bi povzročila velike stroške za nabavo števcev in za preureditev električnih vodov, ki bi v dravski banovini presegali enoletni donos državne trošarine in bi šli po pretežni večini v inozemstvo. Pa tudi v primeru, če bi finančni minister vztrajal na zahtevi, da mora industrija plačati za razsvetljavo višjo trošarino od 0.70 Din, je treba za pobiranje predpisati tak postopek, da ne bodo potrebne drage investicije.

Še istega dne se je vršilo posvetovanje pri Centrali industrijskih korporacij, kjer so bili usvojeni sklepi dopoldanske seje, naslednji dan pa konferenca v finančnem ministrstvu, ki ji je predsedoval pomočnik finančnega ministra g. Nedeljković. Centralno industrijsko korporacijo sta zastopala dr. Gregorič in F. Vindiš, Zbornico za TOI v Ljubljani konzulent g. Fran Žagar, iz področja dravske banovine pa so bili navzoči še inž. Kiepach, inž. Šuklje, Teodor Sporn in M. Horwitz. Na tej konferenci je poročilo o pobiranju trošarine na električni tok podal inž. Šuklje, ki je najprej poudaril načelno stališče vseh gospodarskih korporacij proti obdavčenju električnega toka, ki bo bistveno oviralo potrebno elektrifikacijo. Anketa, izvršena na področju dravske banovine, je ugotovila, da je v Sloveniji blizu 7000 najmanjših konsumentov-pavšalistov. Stroški za postavitev števcev pri teh pavšalitvah bi znašali 4 milijone Din, kar bi znašalo 20-krat toliko kot enoletni donos trošarine od struje, ki jo konsumirajo ti pavšalisti. Nemogoče je, da bi se taki stroški naprtili tem večinoma siromašnim konsumentom. Pogrešno je tudi mnenje, da morejo industrijska podjetja brez večjih stroškov oddvojiti razsvetljavo od pogona. Omenjena anketa je ugotovila, da bi znašali stroški industrijskih podjetij za preureditev, to je za točno ločitev vodov za razsvetljavo in vodov za pogon ter za postavitev števcev, znatno več nego enoletni donos trošarine od vse porabljene struje. Tri četrtine stroškov bi šlo pri tem v inozemstvo za nabavo števcev in materiala, kar se ne bi dalo zagovarjati niti pri ugodnem razvoju deviznega gospodarstva. Končno je referent inž. Šuklje stavil predlog, da se nemudoma nadomesti sedanji pravilnik z novim, uvažujoč iznešene upravičene zahteve. Pri izdelavi novega pravilnika pa naj sodelujejo tehnični strokovnjaki iz vrst gospodarstva. Novi pravilnik mora tudi uvesti načelo, da se pri industrijskih podjetjih smatra ves potrošen tok kot tok za pogon vključno razsvetljavo stanovanj, delavcev in nameščencev. Pravilnik naj taksativno navede vse one produkcijske procese, ki spadajo med elektrometalurške in elektrokemične in ki so oproščeni od trošarine. V to vrsto je sprejeti tudi brušenje lesa pri izdelavi lesovine in akumuliranje vodne pare.

Po iznešenih referatih drugih interesentov je pomočnik ministra g. Nedeljković reagiral na posamezne predloge in med drugim omenil, da ni mogoče razpravljati o zahtevi, da bi se vsa porabljena struja industrijskih podjetij smatrala kot struja za pogon, ker bi to nasprotovalo zakonu. **Ministrstvo financ pa noče, da bi zaradi pravilnika nastali veliki izdatki za nabavo števcev in drugega materiala. Zato bo iznešene predloge skupaj s strokovnjaki iz gradbenega ministrstva proučilo in bo skušalo izdati take predpise, da novi stroški ne bodo potrebni.** Seveda pa mora biti zajamčen donos trošarine v polnem obsegu, kakor to določa zakon. Pozval je predstavnike gospodarskih korporacij, odnosno navzoče strokovnjake, naj stopijo v stik z referenti gradbenega ministrstva in naj v teku 15 dni v napovedanem smislu izročijo svoje končne predloge. Pomočnik g. Nedeljković je nadalje izjavil da smatra sprejemljiv predlog, po katerem se naj malim pavšalistom odmeri trošarina po ideelnih kilovatnih urah, to je po kvocijentu pavšalne odškodnine in normalne cene električnega toka dotične kategorije.

Sledeč nasvetu, ki ga je dal pomočnik ministra na tej konferenci, je posebna deputacija že 7. t. m predložila načrt začasne odredbe, ki naj bi se nemudoma objavila, da se preprečijo nepotrebni stroški za nabavo števcev in za preureditev električnih vodov. Kakor je pričakovati, bo finančno ministrstvo še v tekočem tednu objavilo tako provizorno odredbo v le malo spremenjeni obliki Kakor je iz gorniega poročila razvidno, je v kratkem pričakovati spremembo predpisov glede pobiranja trošarine na električni tok tako da ne bodo potrebni nikaki znatnejši stroški za investicije.

Sprejemi pri zunanjem ministru

Beograd, 9. novembra AA. Zunanji minister Bogoljub Jeftić je včeraj sprejel grškega poslanika Leona Melasa, rumunskega poslanika Aleksandra Guranesca in madžarskega poslanika Valdemarja Dealta.

Napredovanje vseučiliških profesorjev

Beograd, 9. novembra p. S kraljevim ukazom so na predlog prosvetnega ministra napredovali v višjo skupino profesorji ljubljanske univerze gg. dr Albin Ogris dr. Viktor Korošec, dr. Janez Fabjan, dr. Andrej Gosar, dr. Stanislav Jančič, inž. Feliks Lobe in Jure Horvat.

Nesreča Pašićeve vdove

Dubrovnik, 9. novembra č. Iz Cavtata poročajo, da se je v privatnem stanovanju Steve Pašića ponesrečila soproga pokojnega Nikole Pašića. Padla je in si zlomila desno roko.

Rogaška Slatina v jeseni

R. Slatina, 9. novembra.

Le polagoma pada listje z dreves. Gozdovi so še vedno rumeni, rjavi pa tudi še zeleni. Barve se zlivajo druga v drugo in zažare proti večeru, ko jih obsije večerna zarja. Nekam počasno gremo letos zimi naproti, čeprav so že obmolknili klopotci po vinogradih. V kleteh postaja vedno bolj tiho, ko je pred tednom še šumel mošt v kipelnih vekah, glasno prekinevajoč Sedaj pa zažubori le v redkih sunkih in ravno nekako ob Martinovem bo zaspal za vedno. Gostje so se po večini razleteli na vse strani, le tu in tam se še pojavi kateri, kakor zaostali ptič. Takšen je g. Badjura, najkasnejši gost v Rogaški Slatini. Kamor poldeš, povsod ga naletiš Prehodil je že vse hribe in doline, kakor da išče pripravne terene za zimski sport, ki smo ga doslej v Rogaški Slatini tako pogrešali

Vendar je v zdravilišču zopet živahno, toda čisto drugače kakor v sezoni. Tam, kjer so se šetali še pred tedni gostje, se lesketajo sedaj lopate in sekire. Obnavljajo glavni park ki smo ga že bili vajeni gledati mi in vsi naši predniki — vedno enakega. Odstranjen je balkon kopališča Styria, ki je pristojal tej stavbi kakor zelen klobuk črni salonski suknji. Med Styrijo, Zdraviliškim domom in kinom nastaja nova vez v obliki moderne čakalnice, ki bo zakrivala ozadje proti kinu. Kopališča popravljajo, da bodo odgovarjala vsaj nekoliko sedanji dobi, dokler ne pridejo srečnejši časi in z njimi novo centralno kopališče. V smeri od »Pošte« proti »Solncu« padajo trhli kostanji, da bo več solnca ki ga je Rogaška Slatina precej pogrešala. Ako bog da sreče in dosti denarja, bomo lahko začeli z ridavo novega plavalnega in solnčnega kopališča v zelo srečno izbrani bližini zdravilišča, ob poti proti kazini, ob gozdnem mineralnem vrelcu. Delo, ki se vrši letos tako intenzivno, bo rodilo obilne, lepe sadove v dveh smereh: olepšana bo Rogaška Slatina in zaslužili bodo delavci, da se bodo lažje prerinili skozi zimo, ki jim preti z vso ostrostjo in z gladom, saj je suša uničila v teh krajih polovico pridelkov. Zato pozdravljamo inicijativo direktorja inž. Ditricha, ki se je vrgel na delo z vso vnemo, dobro vedoč, da s tem koristi i zdravilišču i ljudstvu. Denar, ki ga zasluži zdravilišče, mora ostati tu za procvit zdravilišča in za življenje domačinov. Gostje pa bodo veselo iznenadeni, ko bodo videli, kako se Slatina lepša in modernizuje v pravilnem pravcu, za katerega skrbi inž. arh. Glanz, ki vodi vsa omenjena pomembna dela.

29. oktobra smo praznovali 20letnico kumanovske bitke. Soba pri »Pošti« in postranski lokali so bili nabito zasedeni, ko je otvoril slavnost starosta Sokola br. dr. Kolterer s kratkim pozdravom. Sledilo je predavanje br. Sottleja, recitacija sestre Ahtikove in slednjič je zadonela domorodna pesem pod taktirko br. dr. Brabca. V sokolskem društvu pripravlja br. Pikel gledališke predstave, kar vsi iskreno pozdravljamo; ne samo, da delujemo v kulturnem pogledu, ampak tudi, da zbiramo kamen za kamenčkom za naš bodoči sokolski dom. V ta namen bodo tudi kegljaški večeri v kleti »Slatinskega doma«, ki jih domačini radi posečajo.

Pomembna proslava v Splitu

Split, 9. nov. n. Danes so v Splitu svečano proslavili 50letnico nacionalne zmage pri občinskih volitvah. Ob 8. zjutraj se je zbrala velika množica ljudstva na pokopališču, kjer so posvetili grobove nekdanjih nacionalnih borcev. Župan dr. Račić je imel lep govor o pomenu nacionalne borbe. Za njim so govorili kot zastopnik Ljubljane, obč svetnik dr. Šubic, ki je položil v imenu Slovenije na grobove krasen venec, zastopnik Zagreba inž. Domainko in drugi. S pokopališča je krenil velik sprevod na Narodni trg. Tu je množica prirejala viharne manifestacije na jugoslovenski Split in jugoslovensko državo. Ob 11. je bila svečana seja občinskega sveta, s katere so poslali vdanostno brzojavko kralju. Župan je imel pri tej priliki pomemben slavnostni govor. Po seji je ban Jablanović izročil odlikovanje red Jugoslovenske krone III. stopnje staroslavni zastavi »Hrvatskega napredka«, nakar je po odsviranju državne himne govoril narodni poslanec dr. Grga Andjelinović, ki je imel patriotski govor, v katerem je obsojal vse narodne izdajice in separatiste.

Ljubavna tragedija Slovenke v Karlovcu

Karlovac, 9. novembra. č. V pretekli noči je prišel iz Zagreba v Karlovac 28letni pleskarski pomočnik Viktor Aleksić, ki se je zaljubil v 23letno Slovenko Anko Slančevo iz metliške okolice. Slančeva je bivala v zadnjem času v Karlovcu in ko jo je našel, je zahteval od nje, naj se z njim poroči. Ker na to ni hotela pristati, jo je prijel za glavo ter naperil proti njej revolver. V zadnjem hipu se mu je iztrgala iz rok. Med tem pa je on že oddal proti njej dva strela, od katerih jo je eden zadel v prsa, ji prebil pljuča tako, da je krogla izstopila na hrbtu. Hudo ranjeno dekle so prepeljali v bolnišnico. Ni verjetno, da bi ji mogli rešiti življenje. Aleksić sam je po zločinu naperil revolver še proti sebi ter se ustrelil naravnost v srce. Bil je takoj mrtev.

Poizkus samomora

Ljubljana, 9 novembra.

Nocoj pred 20. uro so našli na Krakovskem nasipu mlado žensko, zvijajočo se v krčih. Na pomoč poklicana reševalna postaja je mladenko prepeljala v bolnišnico. Gre za 19letno brezposelno šiviljo Amalijo K., stanujočo na Tvrševi cesti 20 ki je obupala zaradi bede in se hotela usmrtiti z lizolom. V bolnišnici so ji izprali želodec in je mladenka, kakor kaže, že izven nevarnosti.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, megleno, hladno, mestoma deževno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Barometrski maksimum še vedno prevladuje nad večjim delom kontinenta, a se je v zadnjem času pričel širiti proti severu. Visoki pritisk nad Južno Evropo je nekoliko oslabel. Še bolj na jugu se je pojavila slaba barometrska depresija. Zaradi tega je vreme v večjem delu Južne Evrope oblačno

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Sedanje vreme, ki je v nižinah često megleno, se zdaj še ne bo spremenilo

Naši kraji in ljudje

Nj. Vel. kralj poklanja invalidom prapor

Velikim invalidskim svečanostim v Beogradu je preteklo nedeljo prisostvovalo okrog 15.000 invalidov iz vse Jugoslavije. Slika predstavlja prizor, ko je Nj. Vel. kralj poklonil invalidom prapor v znak zahvale za njihovo žrtvovanje v vojni

Selitve in nove stanovanjske odpovedi

V novembrskem roku se je selilo okrog 450 strank, vloženih pa je že 112 novih odpovedi — Socialne sličice iz življenja malih ljudi

Ljubljana, 9. novembra.

Novembrski selitveni termin menda še kmalu ni bil tako razgiban kakor letos. Od konca oktobra, a najbolj prve dni po Vseh svetih do danes se je razvijalo po mestu preseljevanje strank. Prevozniki z avtobusi, postrešči z vozovi in tudi nekateri brezposelni so imeli te dni polne roke dela.

Od maja dalje je bilo za novembrski termin podanih pri okrajnem sodišču 212 odpovedi. Koliko pa je bilo zasebnih? Selilo se je okrog 450 strank. Sodne odpovedi sicer redko navajajo vzroke, znano pa je, da so mnogi gospodarji odpovedali, ker revni najemniki z mesečnimi dohodki od 700 do 1000 Din niso mogli zmoči povišane najemnine. Mnoge stranke so same odpovedale stanovanja, ker so jim hoteli gospodarji naprtiti še višja bremena.

Po malih stanovanjih je veliko povpraševanje. Stanovanjski oddelek mestnega ekonomata je bil zadnji čas naravnost oblegan od strank. Toda stanovanja v mestnih hišah so vsa zasedena, a o privatnih stanovanjih magistrat ne vodi evidence. Križev pot so zatorej doživljali mnogi revni najemniki, preden so si priborili novo malo stanovanje, oglašeno v dnevnikih.

Od začetka novembra do danes je bilo izvršenih 7 sodnih deložacij z intervencijo mestnega magistrata. Posrečilo se je dobiti zasilna stanovanja, le dva zakonca sta ostala brez njega. Pohištvo so shranili, a zakonca sta se začasno stisnila pri znancih. Hude skrbi je imel vojni invalid, oče osmih otrok, starih od 1. do 20. leta. Doslej je družina stanovala v bivši plemeniški hiši št. 2 v Križevniški ulici. Odpovedano ji je bilo že maja za avgustov termine. Na intervencijo mestnega magistrata pa se je deložacija odložila do danes popoldne. Vnela se je huda borba. Pojavila so se pravna vprašanja, ali je deložacija utemeljena, ker določa neka izročilna pogodba, da se invalidu ne more odpovedati brez dovoljenja prejšnjega gospodarja. Invalid je danes vložil pri sodišču tožbo na razveljavljenje odpovedi in sodišče je odredilo, da se deložacija preloži na nedoločen čas.

Pri okrajnem sodišču je bil zadnje dni zopet velik dotok novih stanovanjskih odpovedi. Kar 112 jih je bilo vloženih do včeraj, — letošnji rekord! Od teh jih je samo za prihodnji februarski termin 106 in zadenejo v prvi vrsti malega človeka. Za december je bilo odpovedanih le 6 stanovanj. V celoti je letos bilo sodno podanih 992 odpovedi.

V nekdanji šentpeterski vojašnici, ki jo je pred dnevi prevzela mestna občina, je mestno načelstvo včeraj odpovedalo 20 strankam za 1. februar 1933. Stanovanja so majhna in se bo izselitev gotovo uredila na miren način. Mestna občina mora preskrbeti primerne policijske zapore, ker na to pritissa sodna uprava, da se v justični palači izpraznijo dosedanji policijski zapori. V ta namen bo porabljena stara šentpetrska vojašnica, za sedanje stanovalce — večinoma Ruse, dnevničarje in nižje uradnike — pa se bodo našli drugi prostori, bržčas v območju stare vojašnice same.

Požigalec Hozjan obsojen na 10 let

Samo pri požigu velikega mlina je povzročil 600.000 Din škode

Maribor, 9. novembra.

Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval višji sodni svetnik Lenart, votanta sta pa bila sodnika Kolšek in dr. Čemer, dočim je državno tožilstvo zastopal dr. Hojnik, so se morali danes dopoldne zagovarjati 27letni Ludvik Hozjan, ključavničarski pomočnik iz Dolnjelendavskih goric, dalje 20letni mlinarski vajenec France G. iz Čentibe pri Dolnji Lendavi ter 63letni industrijec Samuel Eppinger iz Dolnje Lendave.

Obtožnica očita Hozjanu, da je večkrat skušal zažgati pri mlinarju Ludviku Toki v Čentibi, 30. septembra 1929 je zažgal kopico slame in povzročil 6000 Din škode, 5. decembra 1929 je zažgal skedenj, ki je pogorel s 35.000 kg sena in je bilo 56.000 Din škode. 23. novembra 1930 je zažgal kopico slame in povzročil 5520 Din škode, 26. novembra 1930 je na podstrešju svinjske kuhinje in pralnice zažgal, vendar so ogenj pravočasno pogasili, obstojala je pa velika nevarnost za vse objekte. 4 .decembra 1930 je položil v novozgrajeni skedenj s petrolejem namočeno krpo, vendar se skedenj ni vnel. Naposled je 23. novembra 1931 položil v Tokin mlin v dvigalo šop slame in ga zažgal, tako da je zgorel ves mlin z vsem inventarjem. Škoda je bila ogromna, cenili so jo na 600.000 Din. Požar je zavzel tako velik obseg, da je ogražal prostrano okolico.

Oškodovani Toka je prejel od Jadranske zavarovalne družbe v Ljubljani 251.000 Din, zavarovan je bil pa za 270.000 Din Prvotno je bil požara osumljen neki Štefan Völgi, proti kateremu je pa moralo biti postopanje letos v januarju zaradi pomanjkanja dokazov ustavljeno. Kmalu nato se je sprl mladoletni obtoženec France G. z nekim Janezom Nagyjem, ki je prvemu očital, da je bil v zvezi s požari pri Toki. To je prišlo na ušesa tudi orožnikom, ki so po intenzivni preiskavi ugotovili, da je vse navedene požare netila zlobna roka iz konkurenčnih razlogov. Tako je bil aretiran France G., ki je vse odkrito priznal in povedal, da mu je Hozjan obljubil za molčečnost 1000 Din, dal pa mu je na račun šele 100 Din. Nato je bil aretiran tudi Hozjan, ki je sprva vse priznal in požige tudi podrobno opisal. Trdil je, da ga je k požigom nagovarjal industrijec Eppinger, ki da mu je za to obljubil 10.000 Din, izplačal pa šele 200 Din. Pred sodniki v Dolnji Lendavi je Hozjan naenkrat pričel vse tajiti, nato je zopet vse trikrat priznal in zopet vse trikrat preklical.

Tudi pri današnji razpravi je Hozjan tajil vsako krivdo, čeprav obtožnica navaja, kako je v preiskavi vse natančno opisal in celo povedal, pri katerem trgovcu je kupil petrolej, dalje, da je bil tudi pri spovedi, kjer je spovedniku priznal požige in mu je ta dejal, naj se sam prijavi sodišču, česar pa ni storil, marveč je za pokoro zmolil tri rožne vence.

Industrijec Eppinger je vsako krivdo in nagovarjanje k zločinu v preiskavi kakor tudi danes na razpravi dosledno zanikal, dočim je mladoletni G. tudi danes v celoti vztrajal pri prvotnih izpovedbah. *Ludvik Hozjan je bil obsojen na 10 let robije in* trajno izgubo častnih državljanskih pravic ter na povračilo odškodnine Ludviku Toki v višini 250.000 Din, glede ostale škode pa je bil Toka zavrnjen na pot civilne pravde. France G. je bil obsojen na leto dni robije, ker ni oblastvom prijavil Hozjanovih požigov, čeprav je vedel zanje. Industrijec Eppinger je bil pa zaradi nezadostnih dokazov oproščen. Proti tej oprostilni sodbi je državni tožilec vložil priziv, isto sta pa storila tudi zagovornika obeh obtožencev dr. Stor in dr. Mulej.

KRALJ VALČKA

Johann Strauss

v ljubezni in pesmi

FILM OČARLJIVE MUZIKE, NAJLEPŠIH MELODIJ IN TOPLE LJUBEZNI

V glavnih vlogah

MICHAEL BOHNEN
komorni pevec

LEE PARRY

Gretl Theimer — Paul Hörbiger

DANES OB 4., ¼8 in ¼10 ZVEČ.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

30.000 pomoči potrebnih

Da se določi načrt, kako organizirati za zimo prepotrebno pomožno akcijo, je sklicala banska uprava posebno anketo, ki se bo vršila danes ob 10.30 v dvorani banske palače. Ankete naj se udeleže vsi interesirani činitelji, zlasti zastopniki vseh večjih občin v naši banovini, Delavske zbornice, Borze dela, Strokovne komisije, JSZ, NSZ in vseh dobrodelnih društev.

Zima bo brez dvoma ena najhujših v teh kritičnih letih. Mizerija se oglaša vse povsod. Po dosedanjih izkustvih bo treba računati z okrog 30.000 brezposelnimi in podpore potrebnimi siromaki. Od navedenih 30.000 jih bo spadalo okrog 10.000 v evidenco javne borze dela in njenih podružnic, ostali del z družinskimi člani pa bo padel v breme društev, občin in banovine. Tu so zapopadeni zlasti rudarji, ki jim Bratovske skladnice zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo nuditi skoro nobene pomoči. V poštev pa prihajajo tudi sezonski delavci, bajtarji in prizadeti po elementarnih ali drugih nezgodah. Da se odpomore preteči preveliki bedi, bo treba na anketi resno in vsestransko razmotrivati to vprašanje.

Zemljiška knjiga v oktobru

Ljubljana, 9. novembra.

Posli zemljiškoknjižnega urada pri ljubljanskem okrajnem sodišču so bili tudi v oktobru prav živahni. Zabeleženih je bilo letos do konca oktobra skupno že 5313, samo oktobra pa 513 vlog. Na hipotekah in terjatvah je bilo oktobra vknjiženih Din 5,058.690, dalje je bila zaznamovana prednost vrstnega reda za dva velika industrijska kredita po 2,500.000 in 3,500.000 Din; tako je bilo celotno intabuliranih 11,058.690 Din. Najvišja posojila so znašala po 100, 450 in 600 tisoč Din, najnižje terjatve pa so bile vknjižene po 161.90, 120 in 200 Din. OUZD je dosegel v oktobru rekord v pogledu vknjižbe zastavne pravice za neplačane prispevke delavskega zavarovanja. Na nepremičnine 31 ljubljanskih obrtnikov in podjetnikov je bilo vknjiženo za OUZD 173.915 Din, najvišji zaostanek je bil 67.560 Din, najnižji pa 162 Din. Davčna uprava za mesto Ljubljano se je le pri 3 posestnikih vknjižila za 103.288 Din na davcnih zaostankih. Najvišji davčni zaostanek je bil intabuliran v znesku 46.636 Din. Mestna občina se je pri ljubljanskih posestnikih vknjižila za 77.147 Din.

Od 1. januarja do konca oktobra je bilo na zemljišča mesta Ljubljane in okolice vknjiženih že 114,344.646 Din.

Pri črevesju nabrane zaostanke in prebave prepreči v mnogih slučajih **»Franz Josefova« grenčica,** da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so se posluževali **»Franz Josefove« vode** pri možeh, ženah in otrocih z največjim uspehom. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zbor Sočanov

Ljubljana, 9. novembra.

Snoči se je vršil v salonu restavracije pri »Levu« zelo živahen občni zbor »Soče«. Predsednik g. župan dr. Dinko Puc je v nagovoru dotaknil vseh političnih dogodkov, ki so bili važni za našo narodno manjšino kakor tudi za razmere v državi. Zlasti je ukinjenje reparacij prizadelo našo državo, ali s tem ni bilo pomagano ne Nemčiji ne Italiji, ki je prvo podpirala. Tudi v Italiji razmere niso rožnate, brezposelnost raste in se čuti poslabšanje gospodarskega položaja.

»Soča« bo ostala zvesta svojim nalogam in vztrajna v svojem stremljenju. Z delovanjem v preteklem poslovnem letu, je naglasil predsednik, je društvo lahko zadovoljno. Tajniško poročilo je podal gospod Fran Simčič. Društvo šteje sedaj 990 aktivnih članov, združuje pa najmanj 5000 svojih iskrenih prijateljev. »Soča« ima že sedem podružnic, ki so povsem samostojne: v Bohinju, Celju, Dolnji Lendavi, na Jesenicah, v Murski Soboti in Novem mestu. »Mlada Soča«, ki je zelo delavna, šteje 232 članov. Blagajniško poročilo g. Josipa Sfiligoja izkazuje, da društvo dobro pojmuje tudi svojo socialno nalogo. Gotovine premore 95.597 Din, a v dobrodelne namene se je izplačalo 515 prosilcem 30.400 Din. Predsednik prireditvenega odseka g. Čotar je opisal lepe uspehe »Sočinih« prireditev, o spremembi pravil pa je poročal dr. Ražem.

Novo upravo »Soče« tvorijo: predsednik dr. Dinko Puc, odborniki Bačnar, Bavdaž, prof. Bačič, Čotar, Ivančič, Kajin, Klavora, Pavšič, dr. Ražem, Sancin, Sfiligoj, Simčič M., Simčič F., dr. Šaplja, Trampuž, Urbančič, dr. Vavpetič, Velikonja in Žemlja, namestniki pa so: Berlot, Gorkič, Jedrlinič in Saksida. Nadzorni odbor tvorijo: Batjel, Golja in Žiberna. Na občnem zboru je predsednik pozdravil tudi zastopnika Kluba primorskih akademikov g. Bidovca, predsednika »Mlade Soče« g. Žiberno in predsednika celjske »Soče« g. Komparo.

Pred znamenito glasbeno prireditvijo

Ljubljana, 9. novembra.

Velik simfonični koncert — to ime zasluži po vsej pravici ponedeljkov koncert Glasbene Matice ljubljanske. Simfonični, zato ker bo izvajal dve veliki simfoniji za mešani zbor in orkester, in sicer Szymanovskega III. simfonijo »Nočni spev« za tenorski solo, mešani zbor in veliki orkester ter Stravinskega »Simfonijo psalmov« za mešani zbor in veliki orkester. Poleg tega bo igral pomnoženi operni orkester še Bravničarjevo najnovejšo uverturo »Kralj Matjaž«. Vsa tri dela so pomembna, in bodo prvič javno izvajana v Ljubljani. Szymanovski in Stravinski se izvajata po vsej Evropi.

Szymanovski je najodličnejši reprezentant poljske glasbe, Stravinski pa najpomembnejši cele ruske literature. Že dobrih 15 let smatramo Igorja Stravinskega kot največjo kvaliteto vseh narodov. Letos je ves glasbeni svet slavil 50letnico njegovega rojstva. Glasbo je študiral pri znanem Rimskem-Korzakovu, katerega idejni predhodnik je Modest Musorgski. Sedaj živi Stravinski v Parizu v ozkih stikih z vsemi francoskimi umetniki. Kot skladatelj se je zasidral v rusko folkloro, katero je pred njim gojila znana »petka«; bojuje se za iste smotre, da namreč mora osladnost izginiti iz resne glasbe in jo nadomestita globina in ritem. Danes, po preteku 20 let, odkar deluje Igor Stravinski na glasbenem polju, ima po vsem svetu polno prijateljev in oboževalcev. Najboljši skladatelji vseh narodov ga smatrajo za svoj vzor in njegova dela imajo povsod največje uspehe. Napisal je več baletov, simfoničnih skladb, klavirskih skladb itd.

»Simfonija psalmov«, ki se bo izvajala na ponedeljkovem koncertu, sestoji iz treh delov ter je nastala leta 1930. Prav za prav je kantata 3 psalmov, izmed katerih je I. del prošnja in molitev, drugi del uslišanje, tretji pa zahvalni spev Aleluja. Psalmi so latinski, vzeti iz Vulgate, ter se pojo tudi v originalu. Cela skladba ima simfonično širino, pisana je v arhaičnih cerkvenih skalah in se glasi mestoma kakor velikanske orgle, je izredno mogočna ter se stopnjuje do najjačjih fortissimov, izraža pa v vsej svoji celoti ono fundamentalno vero v nekaj višjega, ki jo na tako močan način uglasbeno moremo slediti le pri Slovanih. Matični koncert bo v ponedeljek ob 20. v unionski dvorani.

Zveza šoferjev Jugoslavije

Na velikem zborovanju jugoslovenskih šoferjev, ki se je te dni vršilo v Beogradu ob navzočnosti zastopnikov vseh šoferskih organizacij Jugoslavije, je bilo osnovano šofersko združenje za vso državo. Ljubljansko šofersko organizacijo so zastopali predsednik Gabrijel Horvat in odborniki Oto Vončina, Franc Prašnikar in Rudolf Malahovsky. Pobudo za osnovanje centralne organizacije je dala baš ljubljanska organizacija in je predsednik g. Horvat na skupščini razložil, na kakšnih osnovah se je začel ta stanovski pokret.

Predsednik beograjske organizacije g. Peter Vilau je otvoril skupščino s čitanjem brzojavk Nj. Vel. kralju, ministru trgovine in industrije ter predsedniku beograjske občine, dalje je v krajšem govoru pozdravil zastopnike ministrstva trgovine, ministrstva socialne politike, Trgovske zbornice in vse delegate. Soglasno so bila sprejeta pravila, ki so kompromis osnutkov beograjske in zagrebške organizacije.

Do rednega občnega zbora bo vršil dolžnosti osrednje uprave provizorični odbor, ki ga tvorijo predsednik Aleksander Golner, Peter Vilau, Peter Milenković in Milić Milovanović, vsi iz Beograda. Odborova prva dolžnost je, da predloži oblastvom pravila v odobrenje. Po govoru delegata iz Aleksinca g. Dimitrijevića je bilo sklenjeno, da se osnuje tudi službeno glasilo šoferske zveze, v katerem se bo posvečala pažnja v prvi vrsti strokovnemu delu.

Rasputin
Demon žensk

Zdravi zobje, svež dih te napravijo simpatičnega po uporabi Odol

NA PRVEM MESTU
STOJI DANES
SUPER 33
Standard radio

6+1 cev. — Elektrodinamični zvočnik. Skala z vpisanimi postajami.

KULTURNI PREGLED

Horror vacui

(O poslednji knjigi Viktorja Dyka.)

Večkrat me Jugosloveni vprašujejo: Kje je češki nacionalizem? Tisti tvorni, zdravi nacionalizem, ki ne pozna politične preračunljivosti in ki izganja iz politike korupcijo in gangsterstvo; nacionalizem čeških buditeljev, Nemcove, Svetle, Svatopluka Čecha in Jiraska, zlasti pa Jana Nerude; potem nacionalizem Aleša, Manesa, Smetane, Dvořaka? Kje je nacionalizem, ki je v časih, ko je bila Praga politično brezpomembno mesto, napravil iz nje skoraj že metropolo slovanski misli? Ne mislimo širokoustnega nacionalizma po Hitlerjevem vzorcu niti vojaške arogance pruskega lajtnanta nekoč in sedaj, zlasti pa ne nacionalizma, kakor ga povzroa strah pred hitlerjanstvom in pred prusko soldatesko. Oni, ki so preje poznali Prago, se vprašujejo: Kje je pravi, čisti češki nacionalizem, ki bi pokazal, da živimo po svoje in da nismo samo obod marksizma ali hitlerizma?!

Viktorja Dyka imenujejo: bard češkega nacionalizma. Tak je bil pred vojno, med vojno in po osvobojenju. Pesnik odločnega, a političnega nacionalizma. Posmrtno izdanje njegovega poslednjega spisa **»Des z prazdna«** (izšel pred tedni v založbi »Sfinx«) je izraz nemirnega, tesnobnega češkega nacionalizma, ki je v skrbeh za narodovo bodočnost. Te skrbi so prihajale Dyku tudi v svobodni narodni državi, ko so drugi goreli v lahko izgorljivem navdušenju. Horror vacui! Zgodovina tega Dykovega romana, ki je ostal v torzu, je zgodovina predvojnega in povojnega češkega nacionalizma — njegove venomer tesnobne, boječe in neodločne razpoložnosti. Nacionalizma te vrste ne najdeš pri Nerudi, Nemcovi, Jirasku in drugih.

Motto tega nedovršnega Dykovega romana so besede, ki jih je izrekel patriarh češkega naroda in njegove književnosti, Josef Jungmann, leta 1810.: »Slovani so še vedno suženjskega duha. A Bog bo dal, da bo tudi to minilo.« In Viktor Dyk je l. 1931., ko je postavil na uvodno mesto svojega spisa omnjeni motto, izrečno naglasil, da so te besede iz l. 1810.

Predgovor nam docela razodeva miselno in čuvstveno podlago Dykovega romana »Des z prazdna«: »Tega strahu danes ne čutimo vsi. Celo večina ga ni občutila. Živela je in se veselila ali žalovala, delala in umirala, ne da bi se bila kdaj zavedla tega strahu.« Nato se spominja, kako so predniki v globini duše doživljali horror vacui, v onih časih pred sto in še več leti, ko je bila izrečena krilatica: »Če bi se bil nad nami porušil strop, bi pokopal ves češki narod.« Vzlic temu pa dedje niso bili tolikokrat razočarani, kakor vnuki. Preživljali so narodovo mladost, polno vere in zaupanja. Ni bilo dolgo in že so se pojavili dvomi, ali se bo češki narod mogel držati, ali ne. Ti dvomi so nastopili l. 1848. Takrat je začela upadati vera, da se bo v sto letih slovanstvo razširilo po vsej Evropi — vera, ki je bila dedom in pradedom češkega preporoda tolika opora in tolažba. Dvajset let po l. 1848. je prišel Sedan in po Sedanu nemško cesarstvo. Tragika naših politikov tega časa je bila v tem, da so morali voditi politiko, ki jim sicer ni bila niti malo všeč. In potem: ded se lahko še vedno vdaja iluzijam, toda kaj bo z vnukom, ki je priča dedove agonije?!

Vnuki, aktivno pokolenje ob začetku našega stoletja, so živeli v neprimerno težjem ozračju in njihov strah je bil mnogo krutejši od strahu dedov. Na vseh področjih narodovega življenja je napredoval nemški vpliv — bodisi z Dunaja ali iz Berlina. Zaznavali so ga na materialnem in duhovnem področju in preoptimistično bi bilo misliti, da bi se ga narod mogel ubraniti. Začelo se je pojavljati naziranje, da narod ne bo dorasel do svojega viška in da bo vedno zapostavljen. »Če živi v našem pokolenju ta strah pred praznoto, koliko težji je pač sedaj, ko smatrajo, da je status quo neuničljiv in ko se nič ne dogaja.« Tako je pisal Dyk pred začetkom vojne.

Tu se končuje i predgovor i torzo romana »Des z prazdna«. Tu je Dyk prekinil svoje delo. Nastala je vojna in zdaj ni bilo več časa za premišljevanje o »desu z prazdna« Vojna je odložila Dykov roman v nedogledno prihodnost.

»Des z prazdna« je začel Dyk pisati med leti 1907. in 1911. Po vojni se je l. 1922. zopet vrnil k njemu inl.1927. je iz posameznih odlomkov izdelal mladinsko povest »Ded«. Ostanek tega nedovršenega Dykovega romana obsega tri verzije.

Ko je l. 1931. Viktor Dyk utonil na Lopudu pri Dubrovniku in so doma odprli njegovo pisalno mizo, so odkrili med drugimi rokopisi tudi te fragmente Začudo: baš pred odhodom na slovanski jug se je Dyk vrnil k predgovoru romana »Des z prazdna«. Odšel je k Jugoslovenom — morda s prikritim rotenjem, da bi se preveril, ali je vsaj pri njih «Bog dal« ono, kar je Čeh Jungmann želel l. 1810.?!

Znano je, da je bil Viktor Dyk med vojno bard češkega osvobodilnega gibanja (odboj). O njegovem takratnem delovanju sem že pisal: ni ga bilo bolj gorečega, neustrašenega in odločnejšega češkega književnika, novinarja, polemika, kakor je bil Viktor Dyk. Takrat ni utegnil nadaljevati svojega romana »Des pred prazdnem« in tudi ni čutil tega strahu. Imel je trdno vero, da pride svoboda. V kriminalu, v težkih dneh narodnega življenja je Dyk spisal največjo pesnitev češke revolucije »Zeme mluvi«, pesem velike, svetle vern in zaupanja, ne pa groze pred praznote in strahu pred bodočnostjo.

Po prevratu pa se je Dyk počasi vračal k svojemu torzu in čedalje bolj se je njegovi duši vsilieval stari horror vacui.

V tem velikem, prelepem torzu je vsa osebnost Viktorja Dyka, češkega nacionalista najnoveiše dobe. V njem je tudi ves problem češkega nacionalizma. Dyk ni rešil tega problema, marveč je samo povzdignil svojo svarilno besedo. Tu ne išče poti v bodočnost, tu ničesar ne očita, se ničemer ne roga: kaže samo sedanjost, ki zopet vzbuja »horror vacui«.

J. H. (Praga).

Še napake in zmote

Naš sotrudnik g. dr. Božo Škerlj nam je poslal to-le izjavo:

V »Domu in svetu« (7/8) referira g. R. Ložar o Žagarjevih brošuricah »Prazgodovina sveta«. G. R. Ložar je v glavnem, kakor vidim, zavzel prav tako odklonilno stališče nasproti avtorju kakor podpisani že dne 26. 3. t. l. v »Jutru«. Vkljub temu se mu zdi primerno napasti tudi mojo kritiko, in sicer na ta način: »V rehabilitacijo avtorja je seveda med drugim treba pribiti, da se je hvalevredno, čeprav zelo nepazljivo posluževal del prehistorikov - duhovnikov (n. pr. Obermaierja, Birknerja itd.), in da zasluži »popolnoma nezadostno« Žagarjev kritik pri »Jutru« (26. 3. t. l.), ki misli, da bo zanesljivo vrednost njihovega dela osumničil z gesto, češ, duhovni; saj bi mi bilo sicer popolnoma nerazumljivo čemu ni dal Max Ebert za svoj leksikon paleolitika in vsega, kar je z njim v zvezi, obravnavati Weinertu, ampak — Obermaierju.«

Ne vem, ali je hvalevredno, da se je, kakor g. Ložar sam priznava, g. Žagar nepazljivo posluževal svojih avtorjev in kakšna naj bi bila rehabilitacija v tem, da se je posluževal skoro izključno prehistorikov-duhovnikov (da je tako, sem dokazal v svoji kritiki). Vrednosti del po g. Ložarju navedenih avtorjev osporavati me-

Domače vesti

• **Kraljevo priznanje starim splitskim borcem.** V Splitu so se v torek pričele svečanosti v povodu petdesetletnice občinske zmage s slavnostnim izročanjem odlikovanj štirideset borci starih narodnih borcev. V občinski posvetovalnici so se zbrali vsi odlični stari narodni borci, da prejmejo odlikovanja, s katerimi se jim je z najvišjega mesta izkazalo priznanje za njihovo nacionalno delovanje v najtežjih časih. Ban Jablanović je navzoče prisrčno pozdravil ter nato starim borcem izročil odlikovanja: peterim red Jugoslovenske krone 3. razreda, dvojici red Belega orla 5. stopnje, enajsterim red Jugoslovenske krone 4. razreda, ostalim pa red Jugoslovenske krone 5 razreda. Mnogim odlikovancem so solze radosti orosile oči. S prisrčnimi klici „Bog živi kralja in kraljevski dom« je bila ganljiva svečanost zaključena. Zvečer je bil ves Split sijajno razsvetljen, na trgu pa je koncertirala godba.

• **V spomin kumanovskim junakom.** V Kumanovu bodo prihodnjo pomlad začeli graditi veliko moderno bolnico. Obenem bodo postavili spomenik kumanovskim herojem. Udruženje vojnih invalidov je obljubilo materialno pomoč za postavitev spomenika. Odbor za gradbo bolnice razpolaga z glavnico dveh milijonov dinarjev. Kumanovska občina pa bo dala stavbišče za bolnico brezplačno na razpolago.

• **Mirovni dan.** Skoro po vsej Evropi proslavljajo obletnico sklenitve miru na dan 11. novembra. Ob 11. uri dopoldne se ustavijo vsi obrati, vse delo počiva in šole umolknejo za dve minuti v spomin padlih v svetovni vojni. Za letošnji mirovni dan skuša podpisana organizacija uvesti to lepo mirovno pietetno gesto tudi pri nas. Jutri ob 11. bo mirovna propaganda po radiu. Dalje se je ZB obrnila na vsa pristojna oblastva in na Zvezo industrijcev. Gospod ban je posredoval celo pri osrednji vladi za to razumevanje. Pozivamo vso javnost, da se spomni jutri ob 11. žrtev svetovne vojne. — Zveza bojevnikov.

• **Lep uspeh mladega skladatelja.** Na dunajski akademiji za glasbo in upodabljajočo umetnost je napravil dne 4. t. m. končni izpit iz kompozicije kot glavnega predmeta z odličnim uspehom naš rojak g. Bogomir Leskovic. Predložil je svojo skladbo, čelo-sonato, katero je tudi sam na čelu izvajal, in klavirske variacije. Komisija, kateri je predsedoval rektor akademije dr. Fran Schmidt, član pa znameniti skladatelj dr. Fran Marx, je pregledala tudi partituro njegove uverture za veliki orkester ter se o vseh delih izredno laskavo izrazila. V teku letošnjega leta bo dobil g. Leskovic še absolutorij iz čela kot glavnega predmeta. G. Leskovic je bil gojenec ljubljanskega državnega konservatorija, dve leti pa je dopolnjeval študije na Dunaju. Naše iskrene čestitke!

• **Diplomiral je** na juridični fakulteti zagrebške univerze g. Matija Šega iz Velikih Lašč. Čestitamo!

• **Razpisane so ustanove trgovca Antona Kolenca v Celju** za dijake visokih in srednjih šol. Prošnje je treba izključno pismeno do 30. t. m. vložiti na Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v roke predsednika dr. Ernesta Kalana v Celju. Upoštevani bodo le najpotrebnejši prosilci. Opozarjamo na razpis, ki ga je v celoti objavil včerajšnji »Slovenski Narod«.

• **Šumarska fakulteta v Zemunu.** Kakor smo svojedobno poročali, je bilo v Zemunu letos dograjeno moderno poslopje za kmetijsko-šumarsko fakulteto s troški 15 milijonov dinarjev. Fakulteta je sedaj iz Beograda premeščena v Zemun in so se pričela predavanja. Vpisanih je blizu 600 slušateljev.

• **Seja zveze mest.** 20. t. m. se bo na Sušaku vršila seja poslovnega odbora Zveze mest v tamkajšnji mestni posvetovalnici.

• **Družba sv. Cirila in Metoda** prosi svoje podružnice, da članarino za leto 1932 nakažejo vodstveni blagajni po položnici.

• **Službeni list dravske banovine** objavlja v 89. letošnji številki Uredbo o sprejemu v službo, razporedbi zvanj, denarnih prejemkih, preskrbi z obleko, ženitvi, rabi orožja in disciplinski odgovornosti uslužbencev finančne kontrole ter objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občini Ptuj v letu 1932.

• **Glasnik Rdečega križa vabi k sotrudništvu.** Že dvanajst let izhaja v Jugoslaviji v miru in tišini »Glasnik Crvenog Krsta« kot list za širjenje idej Rdečega križa. Vzlic mnogim žrtvam Glasniku Rdečega križa še ni uspelo, da bi našel pot v širše narodove sloje, kar bi se z vso pravico pričakovalo že glede na visoke smotre, katerim Rdeči križ služi, kakor tudi glede na njegovo nizko ceno. Članarina obenem z naročnino na »Glasnik« znaša letno za redne člane 30 Din, za podporne člane pa 16 Din ter izhaja v 6 dvomesečnih zvezkih. Vsak zvezek obsega okoli 4 pole (64 strani). Društvo Rdečega križa se obrača do naših književnikov, do svojih odborov, članov in vseh prijateljev Rdečega križa z vljudnim vabilom k sodelovanju. »Glasnik« bo rad sprejemal in objavljal literarne in poučne članke, ki se nanašajo na etično, socialno in zdravstveno izobrazbo naroda, kakor tudi članke, ki razpravljajo o delu Rdečega križa ter širijo njegove ideje vobče, a zlasti v naši državi. Društvo honorira vsak članek v »Glasniku« in sicer izvirne članke po 50 do 70 Din, prevode pa po 30 do 50 Din, za vsako tiskano stran. Pri vsakem članku je treba, da pisec označi, ali je izviren spis ali prevod. Pri prevodu se mora točno označiti izvor. Prav tako je treba, da pisec izjavi, ali pristane na to, da se sme članek po potrebi objaviti v predelavi uredniškega odbora »Glasnika«. Pripominjamo, da sprejema »Glasnik« tudi slovensko pisane članke. Uredništvo »Glasnika« je v glavnem sekretariatu Rdečega križa, Beograd, Simina 21.

• **„Žena in dom«** za oktober je imela priloženi dve gospodinjski knjigi. Prvo je napisala znana pedagoška strokovnjakinja Milica Stupanova iz Maribora Knjiga nosi na prikupni naslovni strani pomemben napis »Kako vzgojim svojo deco?« Obsega 160 strani jako poučnega štiva, ki se zaključuje s skupino nad vse posrečenih otroških fotografij. Nobena mati ne sme biti brez te knjige. Nanjo pa opozarjamo tudi vse vzgojitelje mladine. Druga knjiga, ki jo je napisal R. Gesling, razpravlja tudi o zelo važnih problemih. »Vzgoja za zakon«. Kako so se naročnice razveselile baš te knjige! Polna je zopet lepe vsebine. Gustav Staniča „Jesen«, Maksa Samsova je zapela »Jesensko dekliško«, nato pa opisuje Iva Slokanova „Dve sliki iz bele hiše«. Ivan Albreht prinaša kratko črtico »Interieur«, danski pisatelj Holyer Drachmann piše o ljubkem doživljaju v feljtonu „Psiček«. Viki vas izprašuje: »Ali imate takt?« Potem čitamo o „Kitajski salamoniadi« in o „Praktični ljubezni do bližnjega«. Ante Novak nadaljuje svoj pedagoški ciklus iz dogodka »Prepozno«. „Žena in dom« skrbi tudi „Za naše male«. V tem kotičku prinaša „Tri želje« (po angleški narodni pripovedki) in pesmico o »Raztresenem gospodu Jerinu« Zelo lepi so prispevki pod naslovom „Gospodinja daje srečo«. Neumorna Milica Stupanova razpravlja o „Vprašanju ženskih poklicev«, potem pa čitamo nadaljevanja ostalih rubrik: Kako si poiščem službo? Kako se vedemo? Za mir, kotiček za zdravje, Vzgoja, Modni pêle - mêle, nato čitamo poročila o razstavi »Naše ognjišče« in o razstavi preprog Drž. osrednjega zavoda za ženski domači obrt. Pod naslovom „Pridna roka tiho veze...« pa piše Mira Zorova o pomočkih in materialu za vezenje. Pod „Kuho« dobimo jedilni list za teden dni in nekaj kuhinjskih receptov za oktober. In še o perutninarstvu in vrtu čitamo in čisto na novo o knjigoveštvu ter številnih zanimivih rečeh. Radivoja Reharja lepa povest »Hana« se v tej številki „Žene in dom«« konnčuje. List naročite lahko v upravništvu (Dalmatinova 10-I) in stane na leto samo 68 Din, s petimi knjigami vred za samo 105 Din.

• **Smrtna nesreča otroka.** Hčerka tesarja Franca Senice iz Drganjih sel na Dolenjskem, 6-letna Julijana, se je v nedeljo igrala doma po kuhinji. Pri igranju je reva nagnila lonec s kropom, ki se prevrnil in dekletce poparil od vratu do nog. Hudo trpečo deklico so prepeljali v novomeško žensko bolnico, kjer jo je v ponedeljek smrt rešila bolečin.

• **Smrt pod orient-ekspresom.** Seljak Božidar Stanković iz Dolnjega Katuna je v torek na nekem prelazu dvignil železniško pregrajo, da bi se z vozom prepeljal na drugo stran železniške proge. V kritičnem trenutku pa je pridrvel orient-ekspres, zdrobil voz ter usmrtil voznika in vprego.

• **Žrtev alkohola.** V okolici Novega Sada so našli mrtvega v postelji seljaka Branka Popova, ki je prejšnje dni popival v raznih gostilnah. Ko je prišel domov, se je prepiral s svojo ženo, potem pa se vlegel v posteljo in za vedno zaspal. Umrl je zaradi zastrupljenja z alkoholom.

• **Češpljevega kaparja** zatiramo najbolje že sedaj v jesenI z ARBORINOM. Arborin dobite pri „CHEMOTECHNA«, Ljubljana, Mestni trg 10.

ZVOČNI KINO IDEAL

Franc Molnarjevo odrsko delo

Olimpija

V glavnih vlogah: Nora Gregor, Theo Shell, Hans Junkermann

Razkošje nekdanjih visokih krogov! — Ljubezen vojvodinje in navadnega oficirja!

Danes ob 4., 7. in 9. zvečer!

Nega las pri otrokih. Pri otrokih je potrebna posebno skrbna nega las. Uporablja naj se mehak Shampon kakor je pri »Črni glavi«, kateri je priloženo tudi idealno sredstvo »Haarglanz«, ki ohrani lase prožne in zdrave. Pri umivanju las s tem sredstvom pa otroke posebno veselijo priložena očala, ki obvarujejo oči pred vodo in peno ter je tako otrokom umivanje las in glave v veliko veselje. 12

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

DR. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR IN ADRESAR ZA 1933 DIN 30.

Iz Ljubljane

u— **Z banske uprave.** G. ban dr. Marušič danes ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

u— **Napredovanja na univerzi.** V višjo skupino so napredovali izredni profesorji: na juridični fakulteti dr. Ognis Albin in Korošec Viktor, na teološki dr. Fabjan Janez; na tehniški dr. Andrej Gosar, dr. Jenčič Salvislav, inž. Lobe Feliks in inž. Horvat Juro.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšni večer 2—3 dražeje ARTINA. Dobi-jo se v vseh lekarnah. - Vsebina škatlice po Din 8·—

ARTIN

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministr. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

u— **Priprave za srebrni jubilej na Taboru.** Sokol I. Tabor se pripravlja, da čim slovesneje in dostojneje proslavi svoj srebrni jubilej. Vsi telovadni oddelki vestno vežbajo in kar tekmujejo, kdo bo bolje odrezal. Prijatelji pevci Slovenskega vokalnega kvinteta in Ljubljanskega Zvona so si izbrali najlepše pesmi, s katerimi hočejo povzdigniti proslavo. In godba? Tudi ta vežba večer za večerom, da pokaže spoštovanim posetnikom slavnostnih dni, kaj se da doseči, če se goji glasba iz ljubezni do nje same in v večje počaščenje društva, ki zanjo daje dom in sredstva. Razni odseki pridno sučejo roke, da bodo prav vsi posetniki najbolj zadovoljni z vsem, kar se jim bo nudilo oba slavnostna dneva. Zato vsakdo že danes rezerviraj 19. in 20. november za obisk proslave Sokola I. na Taboru. Na veselo svidenje! Zdravo!

Raspučin

Demon žensk

u— **Novinarski koncert.** Tudi letos priredi JNU sekcija Ljubljana na praznik ujedinjenja 1. decembra slavnostni koncert v proslavo državnega praznika. Novinarski koncerti so postali že tradicija in so v vseh slojih prebivalstva tako priljubljeni, da vlada za to prireditev od leta do leta večje zanimanje. Opozarjamo društva, naj upoštevajo, da bo 1. decembra zvečer novinarski koncert.

Urbas Marija nasl., najfinejše kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

Vse vrste obuvala

gojzerje in druge športne čevlje si nabavite lahko zopet pri stari tvrdki

I. BRAJER

brzopopravljalnica

LJUBLJANA, Novi trg, Breg štev. 1

12832

Nikdar sitni, nikdar bolni, vedri smo in zdravja polni. To pa Slamič le stori, ki izvrstno nas gosti.

13274

Pouk na harmoniko

(kromatično in glasovirsko) vrši po preizkušeno najboljši metodi

virtuoz Rudolf Pilih

Pouk se podeljuje na željo tudi brez not začetnikom kakor predizobraženim. Pismene ali ustmene informacije na naslov: **Rudolf Pilih, Ljubljana,** kavarna Emona.

13319

Velosa

Kopelj

iz smrekovega igličja osvežuje, prirejena iz penečih se VELOSA-tablet, poživija.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Pločevinasta škatla s 6 tabletami Din 20, z 12 tabletami Din 38. Posamezna tableta Din 3.50.

u— **O novejših odkritjih v vesoljstvu** bo predaval g. dr. Lavoslav Čermelj jutri ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike. Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva za Slovenijo upa, da bo s tem svojim prvim poljudnoznanstvenim predavanjem uspešno začela svojo nameravno serijo takih prireditev in vabi vse, ki se za to predavanje zanimajo na prav obilen obisk. Vstopnina bo za sedeže 4 Din, za stojišča pa 2 Din, da se krijejo stroški.

u— **Kavkaz v sliki in besedi.** V okviru kulturnega programa našega SPD se je vršilo predsinočnjim v dvorani »Delavske zbornice« drugo planinsko predavanje, ki je zopet privabilo polno dvorano hvaležnega občinstva. SPD je imel topot v gostih znanega avstrijskega alpinista-smučarja Hansa Slezaka, — kljub svoji mladosti — drzni osvajalec bednih velikanov je star komaj 29 let — slovi že preko meje svoje domovine kot eden izmed najbolj navdušenih in uspešnih alpinistov in smučarjev. Prav tako kot v naravi pa se je Slezak pokazal mojster tudi v lepi besedi, s katero je v poldrugournem govoru povedel poslušalce v slikovite predele divjega Kavkaza na jug Rusije. V družbi štirih tovarišev je predavatelj pred dobrimi tremi leti krenil v sovjetsko Rusijo, kjer je kljub raznim neprilikam dobil vsa potrebna dovoljenja za večtedensko turo po nevarnih, okoli 4000 m visokih grebenih Kavkaza. Hkrati si je tudi sredi poletja privoščil krasno smučarsko turo na 5633 m visoki Elbrus. Odprava se je po prihodu v kavkaška pogorja razdelila v dva dela in je »delovala« vsaka zase. Slike, ki so jih prinesli ti podjetni alpinisti s svojih tur po raznih divje romantičnih in mestoma še nepremaganih grebenih, prekašajo po lepoti druga drugo. Med vrsto drznih partij je bilo mnogo takšnih, na katerih so morali ti drzni planinci večkrat tvegati tudi življenje, če so jih hoteli dovršiti. O naporih in vztrajnosti, ki so jo morali imeti na teh pohodih, predavatelj ni govoril, pač pa je svoje krasno predavanje prepredel z vrsto ljubkih anekdot in dovtipnih domislekov, ki so še bolj poživili že itak tako lep večer. Občinstvo je g. Slezaka v odmoru in na koncu nagradilo s splošnim odobravanjem. Želimo, da bi bilo občinstvo na takšnih predavanjih, kjer je poslušalcem vsaka beseda dragocena, bolj točno, ker s svojim prepoznim prihajanjem, večnim odpiranjem vrat in poznejšim sitnarenjem za prostore samo moti že zbrane obiskovalce in tudi predavatelja.

u— **Jadranska Straža** bo imela zaradi pravoslavnih praznikov svojo tradicionalno prireditev v slovanskih narodnih nošah dne 14. januarja 1933 v unionski dvorani, in ne 7. januarja 1933, kakor je bilo prvotno javljeno. Naprošajo se vsa društva, naj izvolijo to upoštevati in opustiti na omenjeni dan morebitne svoje prireditve.

u— **Smučarski pripravljalni tečaj TKD Atene** za dame, dijakinje in otroke, ki ga bo vodil strokovnjak in je neobhodno potreben kot priprava in trening za začetnice in izvežbanke, ima še danes v četrtek od pol 19. do pol 20. ure svoje vpisovanje v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. Tečaj bo trajal mesec dni vsak torek in četrtek od pol 18. do pol 19. ure istotam. Cena za ves tečaj 25 Din.

u— **Društvo »Tabor«.** Drevi ob 20. bo v društvenih prostorih (Hotel Tivoli II.) predaval tov. Figar o Rapallu s skioptičnimi slikami ob priliki dvanajste obletnice rapallske pogodbe. Člani in prijatelji društva, pridite!

u— **„Magda« na Delavskem odru Svobode.** V nedeljo 13. t. m. ob pol 21. uprizori Delavski oder Svobode Remčevo »Magdo«, tragedijo ubogega dekleta v 12 slikah. Prvovrstna zasedba. Režija Ferdo Delak. Cene vstopnic od 4 do 10 Din.

u— **O prehrani in negi dojenčka** bo predavala danes ob 20. specijalistka za otroške bolezni ga. dr. Tavčar-Komvalinka v beli dvorani hotela Uniona. Vstop prost, dobrodošli prostovoljni prispevki za kurjavo in razsvetljavo.

u— **Krajevna organizacija JRKD Ljubljana-Barje** ima izredni občni zbor v soboto 12. t. m. ob 20. v salonu gostilne Marenče, na Dolenjski cesti

Leichner Fettpuder

je že 60 let svetovna znamka.

351

u— **Ustanovni občni zbor** krajevne organizacije JRKD za Kolezijski okraj (VIII. volišče) bo drevi ob 19.30 v gostilni »Svetič«, Gerbičeva ulica 7. Vabljeni vsi somišljeniki. Vabila smo razposlali, ako ga kdo pomotoma ni prejel, naj oprosti. Pripravljalni odbor.

u— **Nov grob.** Na Bleiweisovi cesti 3. je umrla zasebnica gospa Marija Zeschko. Pogreb ugledne pokojnice bo jutri ob 16. izpred hiše žalosti k Sv. Križu, kjer bo položena v rodbinsko grobnico. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

u— **Beračenje in bloki za tiste, ki so pomoči potrebni.** Zveza trafikantov v Ljubljani je hvalevredno podprla mestno občino ljubljansko v njenem socialnem skrbstvu za pomoči potrebne in poskrbela, da imajo vse trafike v mestu na razpolago bloke mestne občine „Pomoč potrebnim« Občinstvo naj se pri podpiranju revnih in brezposelnih v obilni meri poslužuje teh blokov! — V zadnjem času se po raznih krajih mesta pojavljajo eni in isti otroci, ki nadlegujejo občinstvo za milodare. Pri tem navajajo različne izmišljene okolnosti, kakor n. pr.: dolgotrajno bolezen, smrt roditeljev itd Občinstvo naj otrokom ne daje milodarov, da se ne razpase grda navada prosjačenja otrok po mestu, in da se ne navaja mladina k brezdelju, beračenju, in poleg tega še k morebitni zlorabi milosrčnosti dobrih ljudi! Po ulicah nadalje vidimo berače, ki s kazanjem pokvarjenih udov sede na tleh ter vzbujajo sočutje someščanov. Vsi ti ljudje niso v Ljubljano pristojni, ker je mestna občina ljubljanska za take lastne reveže že poskrbela z oddajo v oskrbo in zavode. Policijsko ravnateljstvo bo tuje nadležne berače odpravilo v domovne občine.

u— **Živilski trg** je bil včeraj srednje živahen. Sadni trg je bil natrpan jabolk in kostanja, dočim je bilo drugega jesenskega sadja malo. Gorenjska in okoliška jabolka so dokaj poceni (1 do 3.50), večinoma pa so nesortirana in obtolčena, ker kmetje sortirano blago prodajajo trgovcem. Domačaj kostanj v konkurenčni množini je bil po 1.50 Din liter. Belokrajinskega grozdja je bilo malo po 4 do 5 Din kg, v prvi vrsti črnina. Na trgu je še vedno precej gob. Jurčki po do 10 Din kg, ali merica po 4 do 5 Din, sivke pa po 1 Din. Ker se bliža Martinovo, je bilo na trgu 15 pitanih gosi po 60 do 65 Din. Na Šentpeterskem nasipu je bilo 20 voz ižanskega in gorenjskega krompirja po 0.80 do 1 Din kg. Bil je ves prodan, skupno okrog 18.000 kg. Tudi zeljnate glave so šle dobro v kup. Ižansko zelje je bilo po 0.75 do 0.90 Din kg.

u— **Na Martinovo nedeljo** 13. t. m. se bomo v hotelu »Bellevue« v Šiški urili v streljanju na tarčo. Najboljši strelci bodo obdarovani. Streljanje na dobitke priredi krajevna organizacija JRKD v Šiški, ki vabi somišljenike in prijatelje na poset. Streljalo se bo od 10. dalje do večera.

u— **Obsojen tržaški svedrovec.** Pred mamalim senatom je bil v torek 34 letni ladijski kuhar in »tolmač raznih jezikov pri trgovskih podjetjih« Tržačan Viktor Kavčič obsojen zaradi poskusnega vloma na 4 mesece strogega zapora. Kavčič je v Trstu absolviral nekaj razredov gimnazije. Pomladi so mu postala v Trstu tla prevroča in je pribežal v Jugoslavijo ter je v Ljubljani takoj šel na delo s svedrom. Bil je nato zaradi vloma obsojen na 3 mesece strogega zapora.

u— **Zlata Gjungjenac** otvarja šolo za solopetje. Priglasi: Rutarjeva 4-II med 14. in 15. uro.

V KAZINSKI DVORANI DANES REDNA PLESNA VAJA TRGOVSKIH IN PRIVATNIH NAMEŠČENCEV

u— **Preporodova redna plesna vaja** je preložena na nedeljo 13. t. m. Pouk za začetnike se začne že ob pol 20. Vodi plesni učitelj Jenko, igra priznani »Ronny jazz« Vstop dovoljen samo proti dijaški izkaznici in po članih vpeljanim gostom.

u— **Danes plesne vaje trgovskih nameščencev ZPNJ v Unionu.**

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730.

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri velesenzacija:

„WINGS"

Velika ljubavna drama zračnih herojev.

Cene najnižje Din 2.—, 4.—, 6.—.

Hitite, da ne zamudite, ker je vsak film na sporedu samo 2 dni!

ni ni prišlo na misel, reči sem hotel le, da je g. Žagar vire (za tretji del) izbiral enostransko, to zlasti tudi v tem oziru, da se on, g. Žagar, v svojih brošurah bavi dokaj mnogo tudi s filogenetiko, dočim so se ti avtorji pretežno pečali z arheologijo. To enostranost sem hotel naglasiti, ne omalovaževati imenovane avtorje kot strokovnjake-arheologe. Da manjkata v citatih Schwalbe in Weinert, je bistvena napaka, čim se je g. Žagar bavil s filogenetskimi, torej v prvi vrsti biološkimi vprašanji, za katere je arheologija zgolj pomožna veda.

G. Ložar je torej s svojo kritiko svoje ocene le dokazal, da ne ve razlikovati med biološkimi in arheološkimi vprašanji, kar brez dvoma zna Max Ebert, ki si je pač zato izbral slavnega Obermaierja in ne Weinerta za sodelavca, ko mu je poveril poglavje »Diluvialchronologie« (Eberts Reallexikon der Vorgeschichte). Pomanjkanje poznavanja te bistvene razlike je rodilo nestvaren izpad zoper stvarno oceno, češ, da napadam slavne arheologe-duhovnike. Zato moram tem odločneje odkloniti g. Ložarja cenzuro »popolnoma nezadostno«, ki je, ako naj bi to bil citat, v svoji oceni nisem rabil, gotovo ne zoper navedene avtorje, ki je pa v bioloških vprašanjih od g. R. L. tudi sam ne sprejmem.

Dr. B. Škerlj.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Mariborsko gledališko pismo

(Premiera »Celjskih grofov«.)

Dasi smo doživeli mariborsko premiero Kreftove drame »Celjski grofje« neposredno za ljubljanskim krstom in se je tedaj o delu veliko pisalo, še več pa pozneje polemiziralo, se mi zdi vendar potrebno, spregovoriti tudi ob tej priliki nekaj besed. Mi Mariborčani, ki nismo v taki bližini vseh literarnih in gledaliških dogodkov, kakor Ljubljančani, gledamo včasi na stvari po svoje. Ker imamo sedaj že toliko celjskih tragedij, se človeku nehote vsiljuje skomina, da bi primerjal, a že nekoč so dejali, da taka reč pri gledaliških recenzijah ni dobra in priporočljiva, zato je bolje seči drugam in odgovoriti prvič na vprašanje: Kaj nam je Kreft ustvaril novega? — Dramo, ki je gledana z drugačnih vidikov kakor ostale celjske, dasi ugotavlja koncem koncev ista fakta. Kot umetnik — ne zgodovinar — ima za to popolno pravico, in prav nič ne vem, zakaj bi se zaradi tega prepirali? Ali so bili Celjski nacionalni heroji ali fevdalci tujih stremljenj? Ali gre za nacionalizem ali za liberalizem proti despotizmu? Ne, gre tu le za umetnost, kajti pribijmo eno: takrat ni bilo ne nacionalizma, ne meščanskega liberializma, ne socializma — vsi ti izumi so nastali šele dosti pozneje. Zgodovinsko torej ne drži ne eno ne drugo.

Gre tedaj le za dela kot taka! Bratko Kreft je pogledal v Celje po svoje s pravico sodobnega pisatelja in utisnil likom Celjanov svojo dušo. Problem, ki si ga je postavil, je pa rešil dobro — in to je glavno ali prav za prav vse!! Ustvaril je dramatični konflikt ne med Hermanom in Friderikom ter Veroniko, temveč med fevdalci in meščani, med despotizmom in liberalizmom. Despotičnemu Hermanu II. stoji nasproti pravdač, nosilec nove miselnosti bodočnosti. Drama rase notranje, idejno in psihološko. Oba svetova sta si enako močna, le ob koncu čutimo, da je Hermanova zmaga v resnici že — poraz. In Herman ne stoji pred nami ves čas kot hrust, ki vemo že vnaprej, da bo zmrvil vse in bo tudi ob koncu hrust. Kreftov Herman se psihološko razvija od hrusta do dejanskega premaganca. Padla sta Veronika in provdač — a zmagala. Njun duh se ni dal zadaviti in obesiti. Enaki konflikti, zunanji in notranji, polnijo tudi vse ostale akterje, izven morda kraljice ogrske in še premladega Eneja Silvija Piccolominija.

Seveda je pa tudi Kreft šel kdaj pa kdaj predaleč v svoji namerni zamisli in je Celjane vsaj malce, za spoznanje preveč očrnil. Malo bolj beli bi že lahko bili. Mimo tega je drama močnejša in harmoničnejša v prvi kakor v drugi polovici, kjer se avtor poslužuje kdaj pa kdaj čisto odrskih efektov, ki meje skoraj že na patos. Rešuje jih psihološka rast, ki se v drugi polovici še bolj sproščuje kakor v prvi. Vse nam pa daje veselo zavest, da smo s Kreftovimi Celjani dobili dramo in dramatika. In to je v sedanjih časih veliko, kljub hipertrofiji Celjanov. Zato je bila premiera tudi za Maribor dogodek, nekakšen gledališki praznik. Pa tudi po uprizoritvi sami, po režiji in igri. Tako dobre predstave že nismo imeli zlepa. Režiser g. Jože Kovič se je oprijel »Celjskih grofov« z ambicijo in ljubeznijo. Scenerijo je po svoji maniji morda malce preveč načečkal, a je vendar učinkovala plastično.

Velik praznik sta slavila pri nedeljski premieri, ki je bila za sedanje razmere dobro obiskana, g. Maks Furijan kot Herman II. in g. Vladimir Skrbinšek kot pravdač. Prvi je uspel že z masko in vso svojo zunanjostjo. Bil je Herman, kakršnega si je gotovo zamislil tudi avtor. Živel je tako pristno, da je postal gotovo višek vsega, kar je Furijan doslej ustvaril. Igra, glas, mimika, notranji razvoj, vse je živelo. Drugi triumfator je bil Skrbinšek. S pravdačem je prekosil samega sebe in osvojil vse gledališče, ki ga ni moglo dovolj nagraditi s priznanjem. Priporočal bi Ljubljani, da povabi oba na gostovanje, da se bo sama prepričala, da prav nič ne pretiravam. Morda potem ne bo več toliko govorila o mariborski provinci. Zelo dobre like so pa ustvarili tudi g. Jože Kovič kot dvorni kaplan, ki je bil notranje poglobljen in zunanje brezhiben; g. Pavle Kovič kot gvardian z vso prestno tipiko lahkoživega minorita, potem g. Fr. Blaž kot mladi Ulrik in g. R. Nakrst kot Enej Silvij Piccolomini, ki je s svojo siceršnjo vihravostjo tokrat dobro zadel značaj mladega Italijana. G. E. Grom se v Friderika ni mogel docela vživeti, bil je nekako indisponiran, a mestoma le močan; prav tako je bil g. P. Rasberger bolj zunanji Jošt in zlasti po umoru Veronike ni mogel prepričati; dobro so se držali padar g. J. Daneš, sodnik F. Tovornik in trgovec g. D. Gorinšek. Pekovski mojster g. Harastovića je bil že po maski malce opereten, orožar g. Staudekerja pa preokoren. Tretji višek večera je tvorila s sijajno podano Veroniko gdč. Elvira Kraljeva. Zaživela je zopet z vsem svojim umetniškim bistvom globoko notranje občuteno in dovršeno zunanje podano življenje tragičnega Veronikinega lika. In naposled še kraljica Barbara gdč. Ema Starčeva z majestetičnim nastopom kraljice v politiki in intrigi ter osladne zapeljivke v ljubezni. Dobra ustvaritev.

Klicanja pred zastor je bilo veliko in veliko vencev in cvetja. Tudi avtor je moral na oder in je prejel dva venca. R. Rehar.

Uspeh pianista Ivana Noča v Beogradu. Kakor smo na tem mestu že zabeležili, je naš mladi pianist g. prof. Ivan Noč dne 3. t. m. koncertiral v Beogradu. Koncert je odlično uspel in na osnovi tega uspeha je agencija »Jugokoncert« prevzela zastopstvo za njegove koncerte po vsej Evropi. Tudi kritika je bila polna hvale. V »Vremenu« je pisal Kosta P. Manojlović med drugim: »Velik temperament, smisel za logično fraziranje, krasen piano, mogočen in vendar ne oster forte, pri vsem tem pa je umetnik vsekdar obziren za arhitektoniko dela, katerega izvaja.« Kritik »Politike«, univ. prof. dr. Miloje Milojević je spisal o Nočevem koncertu daljši referat. V njem daje mlademu pianistu polno in najlepše priznanje« »G. Noč« piše med drugim, »je pianist široke, al fresco linije. V njegovi glasbeni fantaziji živi delo kot celota, arhitektonska celota in našemu umetniku je vedno do tega, da jasno postavi vse osnovne linije te zvočne

Rasputin
Demon žensk

Iz Maribora

a— **Mariborski mestni svet** je imel predsnočnjim sejo. Ugodeno je prošnji oskrbništva posestva grofa Franja Schönborna iz Slivnice glede postavitve stojnice za divjačino na Glavnem trgu in Franu Goričanu glede postavitve stojnice za prodajo južnega sadja. Gradbena dovoljenja so bila izdana: Mariborski mehanični tkalnici in apreturi Doctor in drug za gradnjo pritlične lesene stanovanjske hiše ob Tvorniški cesti, Leopoldu Benčini za nadzidavo drugega nadstropja na hiši v Mlinski ulici in Jeri Pobežinovi za postavitev lesene lope za skladišče kuriva v Gregorčičevi ulici. Izdanih je bilo več uporabnih dovoljenj. Mestnemu gradbenemu uradu je bila odobrena nabava posebne čistilne naprave za čiščenje kanalov.

a— **Inspektor Rafajlović se poslavlja.** V torek zvečer je bil v prostorih hotela »Orel« poslovilni večer carinskega inspektorja g. Stevana Rafajlovića, dosedanjega upravnika mariborske carinarnice, ki je imenovan v carinski oddelek finančnega ministrstva. K odhodnici se je zbralo veliko število njegovih tovarišev, podrejenih uradnikov, prijateljev in znancev. Ves večer je potekel v sijajnem razpoloženju in je bil lep dokaz velike priljubljenosti, ki jo je užival g. Rafajlović med Mariborčani.

a— **Mariborski akademski sabljaški klub** je bil ustanovljen v nedeljo. V pripravljalni odbor, ki bo sestavil pravila, so bili izvoljeni: senator dr. Ploj, okrajni glavar Milan Makar, sodni svetnik dr. Sernec, zdravnik dr. Marinič, bančni ravnatelj B. Pogačnik, gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek, ravnatelj Fišer, industrijca Hutter in Letner ter odvetnik dr. Müller. Občni zbor bo sklican še v tekočem mesecu. Klub bo gojil sportno sabljanje, ki nima z visokošolskim, tako zvanim buršovskim sabljanjem nič skupnega. Za gospode se bo gojila sablja, floret in epé, za dame pa floret. H klubu lahko pristopijo tudi neakademiki.

a— **Znameniti belgijski kvartet »Quatuor de Bruxelles«** bo prispel na svoji srednjeevropski turneji tudi v Maribor, kjer bo priredil 19. t. m. pod okriljem Ljudskega vseučilišča velik koncert.

Iz Celja

c— **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek ob 20. bo predaval v risalnici meščanske šole docent ljubljanske univerze g. dr. Rakovec o postanku naše zemlje in o davno izumrlih predopotopnih živalskih velikanih. Predavatelj bo tudi predvajal mnogo zanimive skioptične slike.

c— **Zborovanja.** Zveza obrtnih društev za dravsko banovino bo imela občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 15. v celjskem Obrtnem domu. — Kongres sodarskih mojstrov Jugoslavije bo v nedeljo 20. t. m. ob 9. dopoldne v mali dvorani Celjskega doma.

c— **Srečke državne razredne loterije** se dobe pri celjski podružnici »Jutra« samo še danes dopoldne, ker se je že pričelo novo žrebanje.

c— **Pregled savinjske sadjereje.** Kmetijska podružnica v Žalcu priredi v nedeljo 13. t. m. v prostorih g. Rudolfa Janiča razstavo sadja in predavanje o sadjereji. Ob 8. bo otvoritev sadne razstave in pregled razstavljenega blaga, nato predavanje kmetijskega strokovnjaka g. Frana Kafola, tajnika Kmetijske družbe iz Ljubljane. Ob 14. bo predavanje s skioptičnimi slikami Agrikulturnega zavoda iz Zagreba v osnovni šoli. Sadjarji, dostavite lepo sadje v svrho razstave najpozneje do petka 16. t. m. g. Rudolfu Janiču, Žalec. Vabljeni so vsi zavedni sadjarji in prijatelji sadja, da obiščejo razstavo.

c— **Cesta na Bregu,** ki so jo lani betonirali, je v predelu med Kapucinskim in prvim železniškim mostom spet v žalostnem stanju. Zaradi pomanjkljive kanalizacije se tod pretaka blatna brozga, ki povzroča neprilike voznikom in pešcem. Nedostatek bo treba čim prej odpraviti, da se ne bo prebivalstvo še nadalje zgražalo.

c— **Poškodbe zaradi padca.** 8letnega Ivana Stremsla je v torek na travniku prevrgel neki deček. Stremsel si je pri padcu izpahnil levo roko v komolcu in nalomil levo podlehtnico. — 25letni posestnik Franc Pesan z Ostrožnega pri Celju si je v nedeljo zvečer pri padcu razbil pogačico na levem kolenu. — V Libojah pri Celju je padla 45letna dninarica Marija Kosova tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo pod kolenom. — Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

c— **Mestni kino.** Danes ob 20.30 zadnjikrat izvrstni špijonažni zvočni film »X — 27« (»Onečaščena«) s slovito Marleno Dietrichovo. Predigra Foxov zvočni žurnal.

c— **Žrtev divjaškega napada.** V celjsko bolnico so pripeljali brezposelnega delavca Pavla Baumkircherja, ki so ga v nedeljo zvečer napadli neki fantje v celjski okolici in ga tako obdelali, da je dobil smrtnonevarne poškodbe na glavi. Podrobnosti niso znane, ker je Baumkircher v globoki nezavesti. Njegovo stanje je kritično.

Pri neugodnem vremenu,

sploh vedno v mrzlejši letni dobi vdrgavajte obraz in roke vsak dan z Nivea-kremo, ne samo na večer, temveč tudi čez dan, predno se greste sprehajat.

NIVEA-CREME

varuje vašo kožo pred slabim vremenom in jo ohrani mehko in gibko. Nivea-kreme ni možno nadomestiti, kajti njena posebna učinkovitost temelji na kožo negujočem Euceritu, ki ga samo ona vsebuje. Ne da bi zapuščala za seboj kak blesk, pronikne naglo in docela v kožo, in samo krema, ki se popolnoma vpije v kožo, zamore tako dobrodejno učinkovati.
Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor.

a— **V upravni svet mariborske Mestne hranilnice** je bil na mesto pokojnega msgr. dr. Jelovška izvoljen zadružni nadrevizor g. Vladimir Pušenjak.

a— **Predavanje o strelskih družinah** bo imel v društvenih prostorih društva »Nanos« jutri ob 20. polkovnik g. Božo Putniković.

a— **Živilski trg.** Zaradi nestanovitnega vremena so kmetje pripeljali na včerajšnji trg le 7 voz krompirja, zeljnatih glav in čebule ter 9 voz sadja. Perutnine je bilo kakih 600 komadov. Precej je bilo domačih zajcev. Kupčija je bila srednja. Cene mesa so se nekoliko dvignile, nespremenjene pa so za ostala živila. Gob je bilo izredno veliko in so se že prodajale po 2.50—4 Din za kg. Pocenile so se tudi zeljnate glave na 0.50—2 Din za glavo, krompir je bil po 0.75—1.25 Din, čebula po 2—3 Din in kostanj po 1 Din kg.

a— **Nesreča pri delu.** Včeraj dopoldne se je oparila s kropom v Braunovi tekstilni tovarni 25-letni delavka Ana Herzogova. Dobila je občutne opekline po vsej levi strani telesa, zlasti po levi rok in levi nogi. Zdravi se v bolnici.

a— **V zadevi divjih lovcev,** o katerih smo poročali pretekle dni, so tezenski orožniki izvršili šest aretacij. Prijeti so bili izročeni v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Stanje nevarno obstreljenih lovskih paznikov Dolinška in Brodnjaka je še vedno hudo, zlasti Brodnjakovo, katerega temperatura stalno narašča in obstoji bojazen za njegovo življenje.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.
Četrtek, 10.: Roksi. B.
Petek, 11.: Zaprto (generalka).

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.
Četrtek, 10.: Fra Diavolo A.
Petek, 11.: Erika. Proslava 25letnice umetniškega udejstvovanja g. Bojana Pečka. Izven.
Sobota, 12.: Hlapec Jernej. C.
Nedelja, 13. ob 15.: Erika. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Seviljski brivec. Gostuje g. Boris Popov. Izven.

★

»Roksi« za red B. Ker je g. Vida Juvanova bolna, je potrebna danes sprememba repertoarja. Uprizori se v običajni zasedbi veseloigra »Roksi« za red B. Začetek točno ob 20.

»Fra Diavolo«, komična opera, ki je že preko 100 let stalno na repertoarju vseh gledališč, se ponovno poje drevi za red A. Izvrstna melodiozna glasba, zabavna vsebina kakor tudi prav dobra zasedba najbolj priporočajo obisk te opere.

Proslava 25letnice umetniškega udejstvovanja g. Bojana Pečka bo v operi jutri zvečer. Izvajala se bo izvirna opereta »Erika« v običajni zasedbi. Predstava je izven abonmaja.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.
Četrtek, 10.: Zaprto.
Petek, 11.: Zaprto. (Gostovanje v Celju.)
Sobota, 12.: Gospa ministrovka. C. Prvič.

★

Iz gledališča. V soboto se ponovi izvrstna, silno zabavna Nušićeva šaloigra »Gospa ministrovka«, najprivlačnejša predstava predlanske sezone. Zasedba z malenkostnimi spremembami ista kakor svoj čas. V naslovni ulogi ga. Dragutinovićeva. Režira g. režiser J. Kovič. — Prva letošnja popoldanska predstava bo v nedeljo ob 15. Uprizori se Golarjeva veseloigra iz življenja gorenjskih kmetov »Dve nevesti«. S to predstavo bo ustreženo zlasti občinstvu, ki si želi par ur neprisiljenega smeha, a med tednom ne more v gledališče.

CELJSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.
Petek, 11.: Celjski grofje. Gostovanje mariborskega gledališča.

★

Zanimiv večer v celjskem gledališču. Jutri zvečer bo gostovalo mariborsko gledališče z zgodovinsko dramo Bratka Krefta »Celjski grofje«. Celjanom se obeta zelo zanimiv večer ter bo gledališče gotovo polno. Cene so povišane, ker je to gostovanje zvezano z ogromnimi stroški.

architekture.« Prof. dr. Milojević poudarja kot višek programa orgelski koncert J. J. Bacha v pianistovi klavirski priredbi. Ivan Noč je prvovrsten umetnik, ki je s polnim navdušenjem pri delu in ki si je že pridobil sloves v Evropi.« Tudi P. J. Krstić (»Pravda«) odkriva v njem umetnika velikega formata z vsemi vrlinami koncertnega pianista: z izdelano tehniko, z lepim tonom, z glasbenim temperamentom in z glasbeno zrelostjo. Prav tako navdušeno oceno je objavil Rihard Schwarz v »Morgenblattu«. Zaključuje jo s pomembnim stavkom: Ivan Noč spada med največje nade koncertnih dvoran.

»Čehoslovačko - jugoslovenska revija« objavlja v pravkar izišli oktobrski številki med drugim članek univ. prof. dr. Franka Wollmana »Vinodol«, prispevek znanega prevajalca iz slovenščine v slovaščino dr. V. Mierke »Slovanska misel v sedanjem času«, statistični pregled J. Laubea »Izseljevanje iz Jugoslavije in Češkoslovaške«, docenta dr. Pate članek »Profesor dr. Arnošt Muka in Jugoslovani« ter vrsto drobiža, ob koncu pa J. K. Strakatega obsežno skrbno sestavljeno bibliografijo Bože Lovriča.

Francis Jammes v slovenščini. V založbi Jugoslovanske knjigarne je izšla v prevodu Jakoba Šolarja povest Francisa Jammesa »Gospod Ozeronski«.

Izbrane spise Leva Tolstega in Maksima Gorkega v srbskohrvaškem prevodu in v redakciji dr. Dušana Stojanovića, skupaj dvanajst knjig, je pravkar napovedala beograjska založba »Narodno delo«.

Gospodarstvo

Klirinški sporazumi

Pred dnevi smo objavili zanimivo resolucijo centralnega odbora jugoslovenskega lesnega gospodarstva, ki se odločno obrača proti klirinškemu plačilnemu prometu z inozemstvom. Resolucija zahteva, da naj se čim prej z najvažnejšimi uvoznimi državami na novo uredijo trgovinski odnošaji, ki naj omogočijo svoboden izvoz in plačilni promet. Čim prej naj se ukinejo vse omejitve (kliringi), ki onemogočajo neposredne zveze med našimi izvozniki in inozemskimi kupci. Tendenca, da se likvidira režim kliringov za plačilni promet z inozemstvom ni morda rezultat posebnih razmer v naši državi. Tudi drugod se je v praksi izkazalo, da klirinški promet v sedaj prakticiranih oblikah ni prinesel onih rezultatov, ki so jih mnogi pričakovali. Avstrija, ki je prva dala iniciativo za uvedbo takih kliringov in je prav za prav ustvarila ta plačilni sistem, je že opustila vrsto klirinških režimov z raznimi državami in je na poti prepustiti vso izravnavo med terjatvami in obveznostmi nasproti inozemstvu privatnim dogovorom. Njena politika gre sedaj za tem, da se razširi sistem kompenzacij. Kakor je podoba, bomo tudi mi šli isto pot. Klirinško pogodbo z Avstrijo smo že odpovedali in menda ne bomo sklepali nove.

Ko smo lani sklepali prvo klirinško pogodbo z Avstrijo, smo bili k temu koraku več ali manj prisiljeni, ker pač ni bilo drugega izhoda. Tudi uvedba kliringa s Češkoslovaško je bila posledica nastalih razmer. V stremljenju, da točno ugodimo našim obveznostim glede anuitet naših zunanjih dolgov, smo restringirali dodelitve deviz za plačilo uvoženega blaga, kar je povzročilo kopičenje neporavnanih trgovskih obveznosti nasproti inozemstvu. To kopičenje zapadlih obveznosti za uvoženo blago nas je končno prisililo, da smo morali sklepati klirinške pogodbe tudi z raznimi drugimi državami, čeprav smo se klirinškega sistema po možnosti branili in čeprav bi bilo tudi državam, s katerimi smo sklepali klirinške pogodbe, ljubše, da bi se plačilni promet uredil na drug, bolj svoboden način.

V vrtinec klirinških pogodb smo prišli torej predvsem zaradi našega prizadevanja, da za vsako ceno vzdržimo redno plačevanje obveznosti nasproti inozemskim obligacionarjem naših zunanjih posojil, katerim smo odstopili znaten del deviz, ki smo jih prejeli od izvoza. Da bi ohranili naši državi dobro ime kot točnega plačnika dolgov, smo žrtvovali važne interese našega izvoza. Z devizami, ki smo jih dobili od izvoza, smo plačevali anuitete dolgov, namesto da bi poravnali terjatve za uvoženo blago. Le tako je razumeti, da smo morali uvesti kliring končno še z državo, s katero imamo visoko aktivno trgovinsko bilanco, namreč z Italijo.

Če torej pričnemo sedaj misliti tudi na življenjske interese našega gospodarstva in na točnejše izpolnjevanje naših trgovskih obveznosti nasproti inozemstvu s tem, da anuitete za zunanje dolgove polagamo začasno v dinarjih, nam nihče ne more očitati, da nismo napeli vseh sil, četudi na škodo važnih gospodarskih interesov, da zadostimo obveznostim do inozemskih imetnikov naših državnih obveznic. Če bomo v bodoče lahko v večji meri rezervirali izvozne devize za poravnavo trgovskih obveznosti, tedaj bomo morda kmalu prišli v položaj, da likvidiramo klirinški sistem, predvsem z državami, s katerimi imamo aktivno plačilno bilanco, in da tako rešimo izvoznike negotovosti glede plačila izkupička za izvoženo blago, ki zelo ovira našo izvozno poslovanje.

Predstavniki obrtništva novomeškega sreza slovenskemu obrtništvu

Borba za ločene zbornice je prekoračila meje dostojnosti. Zadnja številka Pičmanovega lista »Obrtnik« je prinesla take napade, ki ne spadajo v obrtniški časopis in ki gotovo niso primerni za obrtništvo in ne morejo nikomur koristiti. Take stvari glede podpisov in objave člankov je treba najprej nedvomno razčistiti od ene kakor druge strani pred nevtralnim sodnikom, šele potem, ko je čisto jasno dognano, kaj je na stvari, se to lahko spravi pred javnost, če je treba.

Ni bilo tudi pravilno, da je Pičmanov list prinesel na dan zadevo Krapež-Franchetti in s tem ustvaril razburjenje po nepotrebnem; to je bil privatni spor med dvema obrtnikoma in z veselijem jemljemo na znanje vest, da sta se oba moža lepo poravnala, in še s prav posebnim veseljem smo zvedeli, da je g. Krapež pristal na poravnavo s pripombo, ker spoštuje gosp. Franchettija kot starega in zaslužnega borca za obrtniške interese. Take končne sprave in jasne stvari spadajo v javnost in ni obrtniško, ako se jih prej objavlja.

Gospod Pičman ni na mestu ako se hoče postavljati za nekakega vodjo obrtništva, ker išče okrog izjave in jih s svojim urednikom objavlja namesto, da bi se prej razčistile, kakor smo prej povedali.

Zaradi vsega tega in zaradi dejstva, da se je 118 zadrug že izreklo za skupno zbornico, to je velika večina obstoječih zadrug, apeliramo na celotno slovensko obrtništvo, da od sedaj naprej zavrne agitacijo za ločene zbornice, ker je prekoračila meje dostojnosti in ker so časi preresni, da bi se borili za take stvari. To svoje stališče zastopamo posebno zaradi predvidenih zakonov o decentralizaciji, na podl. katerih bodo banovine dobile obširno avtonomijo.

Zaradi tega odpade razlog, da bi se borili za ločene zbornice, češ ker jih imajo nekatere druge pokrajine naše države. Mi moramo imeti pred očmi naše domače razmere, ein gledati, da bomo kot enakovredni trgovskemu in industrijskemu stanu **delovali v popolnoma neodvisnem avtonomnem obrtnem odseku,** ki ga imamo v naši skupni zbornici, ker bomo imeli tako večji vpliv na potek cele gospodarske politike v naši banovini. Izredno težavni časi, v katerih živimo, nas delajo neresne ako dopuščamo tako borbo, ki ugledu obrtnika samo škoduje. Pozivamo zato vse tovariše, da sledijo našemu mišljenju, ki smo ga odkrito in objektivno pojasnili.

Novo mesto, dne 7. novembra 1932. — Matko Malovič l. r., predsednik Pripravljalnega okrožnega odbora Novo mesto; Klemenčič Josip l. r., načelnik kolektivne zadruge; Josip Windischer l. r., načelnik mesarske zadruge; Alojzij Midorfer l. r., načelnik krojaške zadruge; Karel Jevšček l. r., načelnik mizarske zadruge; Ignac Mali l. r., načelnik čevljarske zadruge. — Preželj Jakob, instalaterski mojster v Novem mestu se za svojo osebo pridružuje mnenju svojih tovarišev, ker tudi on odločno obsoja brezplodno osebno borbo. — Jakob Preželj, l. r.

Gospodarske vesti

= *Sreski kmetijski odbor za ljubljansko okolico,* ki je bil v svojem sestavu nekoliko spremenjen, je imel 5. t. m. v posvetovalnici Kmetijske družbe svojo prvo letošnjo plenarno sejo, ki jo je otvoril sreski načelnik g. Josip Znidarčič. Pozval je člane naj gojijo med seboj in med svojimi občani smisel za smotreno skupno delo, za čim večjo slogo in medsebojno zaupanje, da bi lažje prebrodili sedanje težke čase. Sreski kmetijski referent g. inž. Muck je poročal o dosedanjem delovanju v sreskega kmetijskega odbora, razvil je načelni program za pospeševanje kmetijstva in prečital proračun za leto 1933., ki ga je sestavil ožji odbor. Predlagani proračun je bil z nekaterimi spremembami v celoti sprejet in izkazuje 131.420 Din dohodkov ter prav toliko izdatkov. Važna je postavka za sreski matičnjak (razsadnik), kjer naj bi se vršile poskušnje z raznimi kulturnimi rastlinami, predvsem s povrtnino, da bi se ugotovilo, katere so najprimernejše za ljubljansko okolico, ki najbolje uspevajo in dajo najlepše dohodke. Cilj tega matičnjaka je, dati prebivalstvu priliko in možnost, da bi samo zalagalo ljubljanski trg z najvažnejšimi potrebščinami in da bi ne bilo treba dovajati teh življenjskih potrebščin od drugod ali celo iz inozemstva. O poročilih se je razvila živahna debata, v kateri se zrcali žalostno gmotno stanje kmetskega stanu. Iznešeni so bili različni predlogi, s katerimi naj bi se olajšala bremena kmeta in kmetskih občin. Izmed raznih predlogov so bili sprejeti v obliki resolucije naslednji: Dovoli naj se tudi letos prevoz žita in krme brezplačno ali po znatno znižani železniški prevoznini. Karteli naj se zakonito prepovejo. Občinska trošarina na alkoholne pijače naj ostane v dosedanji maksimalni višini 1.50 Din od l. Stroške za stanarino in kurivo učiteljstva naj prevzame država ali banovina. Pri volitvah je bil izvoljen za *predsednika g. Ivan Pipan,* posestnik in kmetijski strokovnjak iz Vižmarjev; v izvršilni odbor pa poleg njega še gg.: Modic Jakob, župan iz Tomišlja in Petrič Ivan, župan iz Borovnice. V banovinski kmetijski odbor sta bila delegirana gg.: Pipan Ivan in Grad Ivan, posestnik iz Beričevega ter za namestnika Kozin Josip, posestnik iz Iga.

= *Obrtniški tečaji za nemščino.* Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani priredi za obrtnike in pomočnike tečaj za nemščino, ki se bo vršil v Ljubljani ob večernih urah vsak teden dvakrat. Tečaj bo samo za one, ki so že dovršili začetniški tečaj ali so že obiskovali nadaljevalni tečaj v prošlem letu. Sprejemajo se seveda v prvi vrsti mojstri. Pristojbina znaša 10 Din mesečno, vendar pa bo zbornica revnejše obrtnike in pomočnike oprostila deloma ali v celoti te pristojbine, ako pokažejo uspešen napredek in reden obisk tečaja. Prijaviti se je do srede 16. t. m. pismeno z dopisnico ter navedbo točnega naslova pri Zavodu za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

= **Privredna banka v Veliki Kikindi pod zaščito § 5. Ministrski svet** je odobril, da se prizna Privredni banki d. d. v Veliki Kikindi zaščita po § 5. zakona o zaščiti kmeta. (Glavnica tega zavoda znaša tri milijone dinarjev.)

= **Občni zbor.** Za 25. november je sklican v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani 63. redni občni zbor Kranjske industrijske družbe, za 14. decembra ob 10. pa v Laškem redni občni zbor Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem.

Borze

9. novembra.

Na ljubljanski borzi so danes devizni tečaji zaznamovali le manjše spremembe. Deviza London je za malenkost popustila.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda po zadnji okrepitvi popustila. Trgovala se je po 188 in 187. Čvrstejši pa so bili dolarski papirji pri živahnem prometu. 7% Blairovo posojilo se je trgovalo po 34, 34.50 in 35, 8% po 39.50 in 41, 7% Seligmanovo posojilo pa po 42 in 42.50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2311.79 — 2323.15, Berlin 1361.80—1372.60, Bruselj 799.41 do 803.35, Curih 1108.35 — 1113.85, London 189.80—191.40, New York ček 5730.47 do 5758.73, Pariz 225.77—226.89, Praga 170.45 do 171.31, Trst 294.24—2966.64.

Curih. Pariz 20.37, London 17.17, New-York 518.87, Bruselj 72.10, Milan 26.585, Madrid 42.50, Amsterdam 208.525, Berlin 123.025, Stockholm 90.80, Oslo 87.40, Kobenhavn 89.50, Sofija 3.74, Praga 15.38, Varšava 58.15, Bukarešta 3.085.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 187 — 188, za december 186 — 188, 7% investicijsko 46 den, 4% agrarne 22 den., 6% begluške 31 den., 7% Blair 34.75 — 36, 8% Blair 39.75 — 42, 7% Drž. hipotek. banka 42 — 43; bančne vrednote: Narodna banka 3975 — 4300, Priv. agrarna banka 212 den.

Beograd. Vojna škoda 190, 184 zaklj., za december 188 zakj., 7% investicijsko 46 zaklj., 4% agrarne 21.75 den., 6% begluške 31.75 — 32.25, 7% Blair 33.50 zaklj., 8% Blair 39 bl., 7% Drž. hipotek. banka 42 — 43, Narodna banka 4000 — 4100, Priv. agrarna banka 211 zaklj.

Ljubljana. Vojna škoda 188 — 192, 7% investicijsko 46 — 49, 8% Blair 35 bl., 7% Blair 31 — 33, Ruše 125 den.

Dunaj. Staatseisenbahnges. 17.35, Trbovlje 19.30, Alpine - Montan 12.40.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago,** 9. novembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 44, za marc 49.25, za maj 50.625; **koruza:** za december 25.75, za marc 30.50, za maj 32.50; **oves:** za december 16.50, za marc 18.50.

+ **Winnipeg,** 9. novembra. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 47.625, za maj 53.

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. postaja, mlevska tarifa, plačilo 30 dneh): baška, 6 kg po 197.50 — 200; baška, 77/78 kg po 200 — 202.50; sremska, 79/80 po 205 — 210; **moka** (slov. postaja): baška »0« po 330 — 335, banatska po 340 do 345; **koruza** (slovenska postaja, mlevska tarifa): baška, umetno sušena po 117.50 do 120, za november po 122.50 — 125, za december po 125 — 127.50

+ **Novosadska blagovna borza** (9. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 92 vag. **Pšenica** (76 kg): baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška, sremska 150 do 152.50; baška potiska 154 — 156; ladja Tisa 155 — 157; ladja Begej 154 — 156; gornjebanatska 148 — 150; južnobanatska 147 do 147.50; srednjebaška, 78 kg 152 — 154. **Oves:** baški, sremski 98 — 102. **Koruza:** baška, za meseca december - januar 57 do 60; za marc - maj 70 — 74; banatska 52.50—54; sremska 56—58; baška, sremska, sušena 65—67. **Moka:** baška, banat. »0g« in »0gg« 240 — 250; »2« 220 — 230; »5« 200 do 210; »6« 155 — 165; 7« 125 — 135; »8«

+ **Budimpeštanska terminska borza** (9 t. m.) Tendenca čvrsta. Promet miren. **Pšenica:** za marc 13.25 — 13.26, za maj 13.04 do 13.65; **rž:** za marc 8.23 — 8.26; **koruza:** za maj 8.57 — 8.58.

Britvica

s patentiranim rezilom, britvica za vsako brado

Iz življenja in sveta

Roosevelt med svojimi

Franklin D. Roosevelt, ki bo nasledil Hoovra v washingtonski Beli hiši, v krogu svoje rodbine

Hormon, ki daje koži barvo

Najnovejše odkritje prof. Zondeka

Hipofiza ali žleza možganskega podaljška je važen organ in njene izločnine so med drugim v tesni zvezi s spolnimi pojavi. Prof. Zondek, znameniti berlinski raziskovalec spolnih hormonov, je sedaj odkril nov hormon v hipofizi, ki spreminja živalim barvo njih kožne površine v dobi, ko snubijo, in ima še druge učinke.

Že nekaj časa so vedeli, da mora imeti hipofiza nekaj zveze z barvo kože in drugih organov (n. pr. očesnega tkiva), da povzroča barvne spremembe, n. pr. pri ribah v dobi drstenja in pri kameleonih v strahu; nadalje so sumili, da povzroča tudi razbarvanje kože med nosečnostjo. Pri poskusih z njenimi ekstrakti so dosegli vse te pojave in baš s poskusi je Zondek ugotovil, da mora hipofiza vsebovati neki specifični hormon, ki učinkuje samo na rdeče pigmentne stanice.

S poskusi na ribah je dosegel z vbrizgavanjem minimalnih količin tega barvila, da so dobile žareče rdečo kožno barvo kakor ob času drstenja in še celo bolj intenzivno. Hormon, ki ga je Zondek pridelal tudi v čisti obliki, učinkuje tudi na druge barvne stanice, dočim ne more nobena druga snov vplivati na rdeče pigmentne stanice. Učinkovite so že najmanjše količine, njegova »enota« znaša n. pr. tisočinko miligrama. Zanimivo je, da se iz hipofize ne razširi kakor drugi hormoni po vsem telesu, temveč samo do centrov izmenjave snovi v možganih. Njegov vpliv na oddaljene dele organizma morajo prenašati torej živci. Najdemo ga pri vseh vretenčarjih, zlasti pa v človeški hipofizi.

Prva sodelavca novega predsednika

Owen Young (levo) in **M. A. Traylor** (desno)
ki si ju je izbral Roosevelt za svoja najožja sodelavca v bodočnosti. Young je znan Evropi po svojem načrtu in je določen za finančnega ministra, Traylor pa je bankir iz Chicaga in bo pod Rooseveltom imenovan za trgovskega ministra

Gertruda Bindernagel umrla

Berlinska komorna pevka Gertruda Bindernagel je te dni umrla Pevko je, kakor smo pisali, ranil njen mož bankir Hintze s kroglo iz samokresa, smrt pa je nastopila zaradi embolije.

Prekop med Vzhodnim in Belim morjem

Pred kratkim so otvorili za promet nov prekop med Vzhodnim in Belim morjem. Kanal meri v dolžini 226 km. Delali so ga eno leto. Po prekopu bodo v glavnem prevažali les in apatit ter premog v ruska industrijska središča.

Pokopališče slonov

Pri kopanju zemlje za neki kanal so v Palermu v bližini tokozvanega Angleškega vrta izsledili pokopališče slonov, ki meri v globino kakšnih 30 m. Na pokopališču so izkopali trideset slonovih okostnjakov. Našli so tudi vsa okla in zobe, ki so bili dobro ohranjeni.

Vodja geološkega zavoda palermske univerze, ki so ga poklicali k najdišču, je izjavil, da so okostnjaki slonov po njegovi sodbi stari okolu trideset tisoč let. Najbrže je slone zasulo pri kakšni potresni katastrofi. Okostja slonov zbirajo in jih bodo prenesli v palermski muzej, kjer bodo velika privlačnost za tujce.

Fašistična amnestija

Rimska agencija Stefani poroča: V trenutku, ko je izšel odlok o fašistični pomilostitvi, t. j. 4. novembra, je bilo v Italiji 1056 oseb, ki so bile obsojene zaradi protifašističnih činov. Od teh jih bo deležno amnestijskih ugodnosti 639. Istočasno je bilo zaradi protifašističnih dejanj na otokih konfiniranih 983 oseb. 595 in bo na podlagi pomilostitvenih določb vrnjena svoboda. Število oseb, ki sedijo v ječi zaradi navadnih zločinov, pa je mnogo večje. Teh ljudi je 15 do 20.000 in vsem bo kazen deloma odpuščena, deloma za znižana. Velja pa pripomniti, da sede zaradi protirežimskih činov v italijanskih ječah mnogo več ljudi, kakor jih navajajo uradni podatki uradne italijanske agencije.

Trenchcoat- in Hubertus plašči

za jesen in zimo, precizni domači izdelki pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana

Filmska mirovna nagrada za 1932

Comité International pour la diffusion artistique litteraire par la Cinematographie (Cidalc) v Parizu je določil tudi letos pod naslovom »Prix Cidalc« nagrado v znesku 150.000 frankov za najboljši osnutek za poučni ali zabavni film znanstvene, socialne, gospodarske, zgodovinske ali dokumentarične vsebine, ki bi bil zaradi svoje vsebine primeren za razširjanje sporazuma med narodi v zmislu Društva narodov. Nagradi pa se bodo tudi osnutki, ki bi samo približno ali deloma odgovarjali namenu natečaja. Zanje je določena denarna vsota v znesku 25.000 frankov.

Tudi on je izvoljen

John N. Garner
je bil obenem z izvolitvijo Roosevelta za ameriškega predsednika izvoljen za podpredsednika Amerike

Pri boleznih srca in poapnjenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurava **»Franz Josefova« grenčica** lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevi so izkazala, da služi **»Franz Josefova« voda** posebno dobro starejšim ljudem. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Italijani bodo dvignili nemške podmornice

Italijanska družba za dviganje potopljenih ladij, ki se je uspešno izkazala pri dviganju zlatega zaklada z morskega dna potopljene ladje »Egipt«, je dobila od italijanskega mornariškega ministrstva nalog, naj začne v bližini Pole iskati in dvigniti nemške podmornice, ki so jih potopile posadke v dneh, ko se je sklepalo premirje. Baje leži v okolici Pule petnajst podmornic in dve z rezervnimi torpedi otovorjeni tovorni ladji. Vsa vzhodna jadranska obala je po podatkih italijanskih mornariških izvedencev pravcato pokopališče transportnih ladij. Če bi jih dvignili, bi s pridom vnovčili vsaj kovinske dele na njih, kar bi vrglo lepe denarce.

Pustolovski budistični apostol

V Kölmorajnu je te dni policija aretirala znanega pustolovca in vohuna Trebitscha - Lincolna, ki je nastopal pod imenom Kao Kung ter z javnimi predavanji pridobival ljudi za budistično vero. Aretiran je bil na ovadbo nekega upnika, kateremu dolguje še iz prejšnjih časov 5000 mark.

Najlepše oči v Parizu

ima gdč. Andreja Champeaux,
tako je vsaj ugotovila jury du Comite des fetes des Grands Boulevards

Najmlajši agitator za demokratskega predsednika

Šestletni Američan Tobija Cook je bil pri torkovih predsedniških volitvah v Ameriki najmlajši agitator za demokratskega predsedniškega kandidata. Propagiral je njegovo izvolitev na svojem konjičku Billyju

Zlato v Guyani

Najdišča v francoski kazenski koloniji

Za zloglasno francosko kazensko kolonijo Guyano vlada ta čas ogromno zanimanje po vsej Franciji. Tam so odkrili namreč izdatna zlata ležišča, tako izdatna, da prekašajo baje najbogatejša podobna ležišča v Južni Ameriki.

Ta vest utegne spremeniti vso to deželo nesreče in smrti v deželo dela in blaginje. Že sedaj so se začeli vanjo vseljevati tropi iskalcev zlata kakor je to običajno po vseh podobnih najdbah. Zlato iščejo na svojo pest. Francoska vlada jim ne dela za sedaj nobenih ovir, a čim bo začela s sistematičnim izkoriščanjem zlatega naravnega bogastva, bo teh samostojnih iskalcev zlata, ki sestoje večinoma iz pustolovcev vseh dežel, in njihovega delovanja konec.

Čudno je, da so ta velika najdišča zlata odkrili šele sedaj, posebno čudno pa zaradi tega, ker so v Guyani že doslej izkoriščali zlate rudnike manjšega obsega in ležijo zlate žile tik pod zemeljsko površino. Po drugi strani pa je treba seveda priznati, da je dežela silno odljudna in da bo treba ogromnih investicij, da bo mogoče začeti z metodičnim delom. V deželi sta le dve prometni zvezi, železnica, ki gre skozi kazensko naselbino, in slaba avtomobilska cesta. Obe prometni žili pa sta 40—50 km oddaljeni od krajev, kjer so odkrili zlata ležišča in vmes se razprostirajo velikanska močvirja. Da se ti kraji zvežejo z morjem, bo treba zgraditi najmanj 50 km dolgo železniško progo.

Francoska vlada je poslala v Guyano dva strokovnjaka, da bi natančno proučila zadevo s temi zlatimi rudniki in možnost prometnih zvez z njimi. Strokovnjaka sta že podala svoje poročilo in pravita, da bi lahko že prvo leto sistematičnega dela vrglo najmanj 10 ton čistega zlata.

Nemčija se oborožuje

Najnovejša nemška oklopna križarka »Deutschland«, kateri pravkar vdevajo ogromni vijak

Drobne zanimivosti

Življenjski eliksir — povzročitelj smrti

Na Japonskem je umrl dr. Kotaro Shinai, prvovrstna avtoriteta na polju rastlinske patalogije. Shinai je pred časom sestavil »življenjski eliksir«, ki učinkuje na ta način, da podaljšuje življenje. Preizkuševal je pijačo na samem sebi tako dolgo in v takšni meri, da je od tega naposled umrl.

Najvišje špansko odlikovanje za Lebruna

Španska vlada je podelila francoskem državnem predsedniku Lebrunu najvišje odlikovanje, red republike. Španski ministrski predsednik Azana se bo v kratkem odpeljal v Pariz, kjer bo osebno izročil red francoskemu prezidentu.

Spomenik mučeniku znanosti

Röntgensko društvo na Dunaju je te dni odkrilo spomenik prof. Gvidu Holzknechtu, učenjaku svetovnega imena in mučeniku znanosti, ki je lani podlegel smrti zaradi svojega napornega poklica. Spomenik stoji v mestnem parku.

Usodno trčenje dveh ribiških ladij

Ribiški ladji »Rosina« in »Augusto« sta te dni trčili v bližini rta Montega nedaleč od Lizbone. »Augusto« je pri tem dobil takšne poškodbe, da se je v nekaj minutah pogreznil. Pet in dvajset mornarjev je pri tem utonilo, petnajst se jih je rešilo s plavanjem.

Švica proti gotici

Curiškemu kantonskemu svetu je zveza obrtnikov predložila vlogo, v kateri zahteva, naj se odpravi dosedanja gotica, ki se uči v šoli. Namestu kurentne gotice naj se uvede antikva (latinica), kajti dovolj je, če umejo otroci čitati frakturo. Tako se svobodoljubna Švica polagoma otresa germanskih vplivov tudi v pisavi.

Materinska ljubezen

Neki ameriški statističar je izračunal, da razdoli žena, ki je dvajset let poročena in mati šestih otrok, v tem času 45.000 poljubov. Če denemo, da poljubi vsakega otroka samo enkrat dnevno. Nadalje olupi v gospodinjstvu 87.000 krompirjev in zakrpa 10.400 parov nogavic ter napravi 29.200 postelj.

Davčne goljufije v Parizu

Ves Pariz govori o škandalni aferi, katero je načel socialistični »Populaire«. Gre za goljufije velikega obsega. Po pisanju citiranega lista bo socialistični poslanec Albert v prihodnjem zasedanju francoske zbornice naslovil na vlado vprašanje, kaj misli podvzeti proti nedavno razkritim davčnim goljufijam 2000 odličnikov, med katerimi je mnogo francoskih častnikov, senatorjev in osebnosti iz francoskih finančnih ter industrijskih krogov.

Vsi ti ljudje so s pomočjo neke baselske banke odnesli rente v Švico in se tako izognili obdavčenju v Franciji. Odnošaji med švicarskim denarnim zavodom in kompromitiranimi osebami trajajo že sedem let. Baje so vsi ti ljudje francoski vadi znani, doslej pa jih ni nihče obtožil zaradi tega protidomovinskega početja.

ANEKDOTA

Richelieu je dejal nekoč nekemu španskemu poslaniku: »Predložite mi samo tri napisane besede kakšnega človeka in ga spravim na grmado.« Poslanik je zapisal: »Verujem v Boga.« Richelieu je prebral in se nasmehnil: »V ogenj z njim! Taji sveto Trojico!«

Vsak dan ena

»Kaj čitaš, dragica?«
»O ne glej, stara mama, to ni zate!«

Franklin D. Roosevelt v zasebnem življenju

Redko kateri ameriški državni predsednik se je za svojo izvolitev potegoval s tolikšno stremljivostjo kakor Franklin Delano Roosevelt. Ta stremljivost je v ostalem umljiva, saj so Roosevelti že davno imeli nekakšno tradicionalno vlogo v ameriški politiki in Theodore Roosevelt je bil najpriljudnejši predsednik ameriških Zedinjenih držav Franklin in Theodore Roosevelt imata marsikaj skupnega: oba sta bila odvetnika v New Yorku, oba sta bila državna podtajnika ameriške mornarice, oba sta se izkazala kot guvernerja države New York.

V življenju Franklina Roosevelta ima velika vlogo njegova žena, nečakinja in zaupnica Anna Eleanor. Ona je gibalna sila njegove politične kariere, ona ima vpliv nanj in mu svetuje. Predvsem pa je njena zasluga, da ga je po težkem obolenju na otroški paralizi l. 1921. spravila spet v javno življenje. Orjaškega moža je bolezen takrat čisto omrtvičila in vsi so prerokovali, da ne bo nikoli več hodil. Toda žena ga je s skrajno potrpežljivostjo in energijo a seveda tudi z njegovo pomočjo ozdravila. Vroče kopeli v Warm Springsu, kamor so ga nosili dve leti vsak dan, so

mu izboljšale stanje vsaj toliko, da danes lahko stopa s protezami in ob palici, pod zdravniškim nadzorstvom pa vsak dan celo plava.

F. Roosevelt je nepoboljšljiv optimist in njegov znameniti smeh očara vsakogar, kadar prične govoriti s svojim jasnim, zvenečim glasom.

Svoj weekend prebije večinoma v krogu svoje družine v Springwoodu. Na postaji ga čaka avto, ki je zgrajen brez pedalov, tako da ga more šofirati sam. Kadar pride, se vrti vse življenje samo okoli njega. Za to skrbi že njegova mati, 76-letna velika dama, ki zna še zdaj z gracijo predsedovati kakšnemu obedu. Roosevelt sam dela od jutra do večera, samo popoldne si privošči 10-minutni odmor za obed, ki ga opravi kar pri pisalni mizi in h kateremu povabi običajno tudi svoje sodelavce. Roosevelt spada med osebnosti, ki sprejemajo vsakogar in vsakogar poslušajo. Na posestvu v Hyde-Parku, ki pripada njegovi materi, ga srečaš v njegovi intimnosti, v njegovi ogromni knjižnici, ki je poleg zbiranja poštnih znamk in ladijskih slik njegova edina strast.

V tem okolju se spomni včasi na dogodek, ki se mu je primeril kot petletnemu dečku. S svojim očetom je obiskal takrat njegovega prijatelja, državnega predsednika Groverja Clevelanda. Cleveland je bil baš silno zaposlen in ves besen nad preobilico odgovornosti. Pobožal je malega po laseh in dejal: »Želim ti, mladič, nekaj čudnega, nekaj takšnega, česar bi ti gotovo nihče ne želel: želim ti, da ne bi nikoli postal predsednik Zedinjenih držav!«

Mihel Zévaco: 190

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman

»Menda!«

Pardaillan se je zleknil na stolu in zaljubljeno pogledal kozarec penečega se vina, ki si ga je držal pred oči. Izpil ga je na dušek, zadovoljno tlesknil z jezikom in nenadoma vprašal:

»Koliko mislite, da je vreden konj, ki vam ga je podaril gospod de Vitry?«

»Hm! Mislim, da ga ni tako grabežljivega Juda, da mi ne bi plačal zanj z opravo vred vsaj sto petdeset ali dve sto pištol.«

»Dve sto pištol, da, to bi bilo pravično,« je pritrdil Pardaillan.

Pomolčal je in pogledal mlademu človeku v oči:

»Tvegali ste svoje zdrave kosti, da ste rešili kralja, in zdaj mislite, nedolžni fant, da je vaša sreča zagotovljena... Jaz vam pa povem, da bo teh dve sto pištol, ki jih utegnete iztržiti za konja in opravo, ves dobiček vašega junaštva. Zapomnite si to, mladi človek, pa si boste prihranili nekatero grenko razočaranje.«

Jehanove radosti je bilo mahoma konec.

»Vraga,« je zamrmral, »to bi bilo zelo neprijetno!«

»Pa je vendar tako!« je odvrnil Pardaillan.

Obmolknila sta. Jehan je zamišljeno gledal tja v en dan. Pardaillan ga je sočutno opazoval. V njegovih zrenicah je tlela porednost, kakor vselej, kadar je koga preizkušal.

»Nu,« je nadaljeval čez nekaj trenotkov, »to je morda nekoliko ohladilo vašo vnemo. In stavim: če bi se prilika drugič ponudila, bi se dvakrat premislili nositi glavo na prodaj!«

Jehan Hrabri je počasi vzdignil obraz.

»Bogme ne, gospod!« je preprosto dejal. »Nikar ne mislite, da je bito iz trte izvito, kar sem rekel kralju: da je še vedno v nevarnosti. Res je tako! Na sledi sem ljudem, ki snujejo naklepe, kako bi ga zavratno spravili s poti. In če bi spet tako naneslo, bi brez pomišljanja planil v novo nevarnost... Rešil bi ga ne glede na vse, kar pravite.«

»Zakaj? Zato, ker je kralj?«

»Ne, gospod. Vzemite Concinija, ki ga iz dna duše sovražim. Če bi ga imel pred rapirjem, bi ga ubil brez usmiljenja, ne da bi me pekla vest. A če bi zvedel, da je Concini v enaki nevarnosti kakor kralj, bi mu pomagal, kakor sem pomagal kralju. In v naslednjem trenutku bi bil pripravljen, da ga v poštenem boju položim na zemljo.«

»Vraga, vraga!« je zamrmral Pardaillan in oči so se mu zaiskrile.

»Seveda, imam pa še poseben razlog, da branim kralja,« je nadaljeval Jehan.

»Kakšen razlog neki?«

»Rekel sem vam, gospod: kralj je njen oče.«

»Oh, res! Na to nisem mislil!« je vzkliknil Pardaillan s tisto hladnostjo, ki je bila pri njem znamenje, da je ganjen.

Vzel je kozarec, ki je stal pred njim, in ga izpraznil. Nato je mirno, skoraj malomarno povzel:

»Dajte, povejte: kako ste prav za prav zvedeli, da preti kralju nevarnost?«

Jehan je ustrežljivo povedal, kako ga je mladi grof Candalski privedel k vojvodi Epernonskemu in kako je zasačil vojvodov važni razgovor z Leonoro Galigai in nekim veličastnim menihom, ki mu je ime Klavdij Acquaviva.

Pardaillan ga je pazljivo poslušal. Delj ko je sin govoril, jasneje je videl marsikatero podrobnost, ki je bila mlademu človeku še skrita.

»Klavdij Acquaviva je bilo ime menihu?« je vprašal zdajci. »Ali zanesljivo veste, da ste prav slišali?«

»Zanesljivo, gospod. Vprašujem se le, zakaj mi ta menih, ki ga niti ne poznam, želi smrti.«

Pardaillan se je zresnil. Bistro je pogledal okoli sebe, se nagnil čez mizo in vprašal:

»Ali veste, kdo je Klavdij Acquaviva?«

»Bog ve, da ne, gospod.«

»Vrhovni glavar jezuitskega reda.«

»A! Glavar tistih, ki hočejo spraviti kralja s sveta? Pravijo, da so oni poslali nadenj Jeana Castela, Guignarda, Varada in vse, kar jih je že bilo?«

»Da, oni. Danes pa hujskajo Ravaillaca.«

»Hm!« je zamišljeno menil Jehan.

Nato je vzdignil glavo.

»Prav, gospod. A vse to mi ne pojasnjuje, zakaj hoče jezuitski glavar ugonobiti mene siromaka, ki nisem nič in nič ne pomenim?«

Pardaillan ga je molče pogledal. Ni mu še hotel reči: »Zato, ker si lastnik pravljičnega zaklada, ki si ga hočejo redovniki prisvojiti.« A posvarit ga je moral; moral mu je nekako dopovedati, da visi nad njegovo glavo smrtna nevarnost in da njegovo življenje ni vredno beliča.

»Ali ne razumete,« je dejal, »da vas hoče ta menih spraviti s poti, ker poznate njegove načrte?«

Toda uštel se je!

»Gospod,« je odvrnil Jehan, »v trenutku, ko je ta menih s komaj prikritimi besedami zahteval mojo smrt, ni niti slutil, da poznam njegovo načrte. Saj ni vedel, da prisluškujem; drugače gotovo ne bi bil izrekel svojih nepreviđnih besed... Ne, ne, tu mora biti nekaj drugega.«

Šport

Službeno iz LNP. V pravilniku za P. f. je pri čl. 15 izostalo: na mesto odstopivših odbornikov P. f. imenuje druge u. o. LNP. Po svoji funkciji so odborniki P. f. LNP enaki odbornikom ostalih odborov LNP in veljajo za nje predpisi pravil in pravilnikov JNS. — Danes ob 18.30 seja Poškodbenega fonda LNP v restavraciji Emona, separatna soba. Naprošajo se gg. nač. Sancin, dr. Dular, dr. Meuri, dr. Prodan, Babovec, Sokličč, Skuhala, Kovač J., da se udeleže seje. Tajništvo.

Nedeljski nogomet v Celju. V nedeljo ob pol 11. dopoldne bo na igrišču pri Skalni kleti drugorazredna prvenstvena tekma med SK Olimpom iz Clja ein SK Laškim. ob 14.30 pa na celjski Glaziji druga, odločilna kvalifikacijska tekma med Rapidom iz Maribora in SSK Celjem.

Prijateljska tekma v Zagorju. V nedeljo se je na igrišču v Zagorju vršila napovedana prijateljska tekma med SK Zagorjem in SK Slogo iz Lok Predtekma rezerve je bila igrana res prijateljsko in končala z zmago SK Zagorja 4:1. Igra I. moštva je bila zanimiva. napad domačinov odločnejši, posamezni igralci gostov so pokazali sicer tehnične zmožnosti, vendar mu manjka treninga Konec igre je prišlo do sirovega igranja ter pretepanja med igralci in občinstvom. Take nesportne metode škodujejo sportnemu gibanju, ker občinstvo v prihodnje ne bo več posečalo tekem. Tekmo je sodil objektivno g. Reitmaier iz Trbovelj in je končala s 3:1 v korist Zagorja.

SK Ilirija (Hazenska sekcija). Danes od 16. dalje trening na igrišču za vse igralke. Javijo naj se igralke, ki bi hotele igrati v nedeljo izven Ljubljane. Pri današnjem treningu se bo pobirala zaostala članarina.

NSK Sparta. Danes ob 19.30 strogo obvezen sestanek vsega članstva, v kavarni Vospernik.

SK Reka. Danes ob 20. sestanek vseh nogometašev v Sokolskem domu na Viču.

TSK Slovan. Danes ob 17.30 članski sestanek vseh nogometašev. Ob 20. redna seja nogometne sekcije Navzoči gg Dorčec. Globelnik Marchiotti I. Anko in Poznik. — V soboto ob 20 redna odborova seja v lovski sobi gostilne pri »Sokolu«. Babovec Kunover, Felber Dorčec Gluhak, Novak. Kobi in Rudolf Jean, Paulin. Poznik, Globelnik in Marchotti Vilka sigurno.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi« bodo vprizorili dijaki kranjske gimnazije drevi ob 20 v Narodnem domu. Čisti dobiček je namenjen za dijaške podporne ustanove. Drama je za današnje čase posebno aktualna. Obisk toplo priporočamo.

r— Sokolsko društvo v Kranju vabi vse brate in sestre k smučarskemu sestanku, ki bo drevi točno ob 20. uri, v restavraciji v Narodnem domu Zdravo!

r— Zajednica »Dom in šola« priredi v nedeljo ob pol 11. v gimnazijskih prostorih sestanek, na katerem bosta predavala g. direktor v p Ivan Košnik in g prof dr. Žontar Josip, prvi v modernih zahtevah pouka na srednjih šolah, drugi o varčevanju.

★

RADEČE. V poletni dobi se je pri nas marljivo zidalo Renovirala se je biralnica, ki je sedaj kras našega mesta. Večina mestnih hiš je prenovljenih Kumanovsko zmago smo proslavili slovesno in je g. šolski upravitelj Pečnik z Jegličevega balkona na trgu zbranemu občinstvu z navdušujočimi besedami razložil pomen slavja. JRKD se pri nas živahno razvija, število članov raste vidno. Pod marljivim vodstvom g. župana je razvoj našega mesta očiten. Upamo da bo tudi naša želja glede vodovoda kmalu uresničena.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Seja sreskega odbora JRKD za šmarski srez bo 13. t. m. ob pol 11. v sokolski dvorani (gostilna Habian) v Šmarju. Poleg članov širšega odbora so vabljeni tudi drugi člani vseh krajevnih organizacij, katere določijo krajevne organizacije Na dnevnem redu bo poleg tekočih poslov predvsem poročilo g. poslanca Spindlerja o osnutku zakona na razbremenitev kmetov Ker je zadeva velevažna posebno glede razgovora o tem zakonu, ki pride te dni pred Narodno skupščino se vse krajevne organizacije nujno vabijo, da odpošljejo svoje delegate k seji. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Postani in ostani
član Vodnikove družbe!

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek, 10. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Italijanščina. — 19: Zadružništvo in splošno zavarovanje. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Prenos ljubljanske opere. — 22.30: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.05:: Radio-orkester. — 15.30: Narodne melodije. — 17: Novi »šlagerji«. — 20: Koncertni večer. — Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Orkester balalajk. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.20: Ruske pesmi. — 19.50: Igra. — 21.30: Češki kvarteti. — 22.20: Koncert na orgle. — BRNO 19.20: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 18: Koncert orkestra. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.55: Koncert solistov. — 17: Lahka godba. — 19.30: Vojaška godba iz Lipskega. — 21: Prenos iz Budimpešte. — 22.30: Godba za ples. — BERLIN 20.50: Mešan program. Plesna glasba — 244: Brahmsova prva simfonija — KÖNIGSBERG 19: Pesmi — 20: Zabaven program — 21.40: Koncert tria MÜHLACKER 19.30: Pesmi — 20: Slušna igra. — 21: Dunajski večer — 21.30: Klarinetni trio. — BUDIMPEŠTA 18.45: Klavirski koncert. — 21: Madžarske pesmi s ciganska godbo — 20.30: Operni orkester — Ciganska godba. — RIM 17.30: Koncert orkestra. — 20.45: Koncertni večer.

Petek, 11. novembra.

LJUBLJANA 10.45: Mirovna ideja. — 11.15: Šolska ura: Momenti iz življenja pesnikov in pisateljev (M. Zor) — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Reka Soča — 19: Francoščina. — 19.30: Gospodinjska ura. — 20: Prenos operete »Erika« iz gledališča. — 22.15: Čas, poročila.

BEOGRAD 11: Radio-orkester. — 15.30: Narodna glasba. — 20: Koncertni večer. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert tria. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.20: Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Godba za ples. — 20.20: Kabaretni program. — 21.30: Koncert na dveh klavirjih — 22.20: Koncert iz Brna. — BRNO 19.20: Godba za ples. — 22.20: Orkestralen koncert. — VARŠAVA 18: Lahka in plesna glasba. — 20.15: Simfoničen koncert. — Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.45: Violina in klavir. — 16.50: Stara italijanska glasba. — 19.25: Predvajanje zvočnega papirja. — 20: Operetni večer. — 22.45: Plošče. — BERLIN 20.30: Dramski večer — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Ob 300letnici Gustava Adolfa. — Mešan glasbeni program. —

ELEGANTNOST IN KVALITETA STA IZRAŽENA V NAŠIH IZDELKIH. NAJMODERNEJŠI KRZNENI PLAŠČI

L. Rot

Ljubljana, Mestni trg 5.

2-rovna „Rekord" peč

najidealnejša peč za kurjenje z domačim rjavim premogom.

Proizvod: ZEPHIR D. D. Subotica.

Tovarniška skladišča:
Ljubljana: Franc Golob
Celje: D. Rakusch
Maribor: Carl Lotz
Ptuj: Anton Brenčič

Zahtevajte brezplačen prospekt! 13302

Redka prilika!

Prazen prostor na najlepšem kraju Beograda, nasproti železniški postaji, na skveru Wilsonovega trga, med Okrožnim uradom in pošto, v velikosti 1000 m² z 80 m v fronto, prikladen za zgradbo hotela ali rento, **NAPRODAJ.** Obrnite se na **Jugoslovensko Rudolf Mosse a. d., Beograd**, pošt. pret. 409, pod »251«. 13315

„OLJA" GUMMI

dokazano v miljonih po vsem svetu razširjen

357

Cenjenemu občinstvu se priporoča

MODNO KROJAŠTVO

za gospode.

Franc Rožič

Kongresni trg štev. 7.

Trboveljski **premog**

drva, angleški koks

dobavlja na dom

Kurivo

Dunajska c. 33

Telef. 34—34

Spoznavajte lepoto „Savskega Tivolija"

Lepa prilika za to bo 12. novembra, ko bo restavracija, kakor vedno, nudila vse najboljše iz svoje kuhinje in kleti. Martinova gos in prešiček (španferkel) ne bosta manjkala. Sobota, pred Martinovim, prijetna domača zabava. Zveza za Ljubljano ob vsaki uri brezplačno zagotovljena. 13320

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje dobavo

srebrnine, porcelana, steklenine in namiznega perila za kavarno v nebotičniku.

Zapečatene ponudbe je vložiti do 21. t. m. do 10. ure dopoldne v vložišču podpisanega zavoda.

Podloge za razpis se dobijo v vložišču zavoda med uradnimi urami v Gledališki ulici št. 8/III.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena mati, stara mati, tašča itd., gospa

Marija Zeschko roj. Wellunscheg

zasebnica

v sredo, dne 9. t. m. po dolgotrajni in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 11. novembra 1932 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 3, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi truplo v rodbinsko grobnico.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 12. novembra 1932 ob 8. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja. 12324

V Ljubljani, dne 9. novembra 1932.

Globoko žalujoči ostali

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob težki izgubi našega nepozabnega pokojnika

Petra Kreblja

upokojenca in posestnika

za poklonjeno cvetje, za številno spremstvo na njegovi zadnji poti prisrčna zahvala.

Osobito se zahvaljujemo pevcem društva »Jadran« za krasno petje ob krsti našega blagega pokojnika, ki ni dočakal povratka v svojo solnčno Gorico.

Prisrčno se zahvaljujemo za lep in pomemben govor ob odprtem grobu. 13345

Maribor, dne 6. novembra 1932.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki sem jih prejel povodom prerane smrti moje iskreno ljubljene

matere

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekam gg. zdravnikom, č. sestram-usmiljenkam, č. duhovščini in končno vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra. 13346

V Ljubljani, dne 10. novembra 1932.

MIKLAVŽ ČERMELJ, sin, v imenu svojem, matere, sester in ostalega sorodstva pokojnice

Zahvala

Vsem, ki ste spremili mojega nepozabnega soproga, gospoda

Franca Plavčaka

poštnega poduradnika

na njegovi poslednji poti, najiskrenejša hvala. Posebno se zahvaljujem rodbini Prajnkovi za požrtvovalno pomoč ob njegovi težki bolezni.

Bodi izrečena iskrena zahvala č. duhovščini, g. upravniku celjske pošte, gg. poštnim uradnikom, gg. stanovskim tovarišem in gg. pevcem CPD za ginljivo petje, katerega je pokojni v življenju tako ljubil.

Srčna hvala vsem prijateljem, ki so lajšali pokojniku zadnje ure, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in sploh vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da se še enkrat poslove od dragega pokojnika.

Bog plačaj! 13343

Celje, dne 9. novembra 1932.

ŽALUJOČA SOPROGA

Oglasi v „JUTRU" imajo siguren uspeh!

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Šivilja
izurjena, ki razume vsa dela, gre šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46740-3

Šivilja
za otroške in damske obleke ter perilo, ki popravlja tudi staro, gre po hišah Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46824-3

Vajenci(ke)

Dva učenca
poštena in pridna, po možnosti z dežele, sprejmejo Jugoslovanske Steyr tovarne, Ljubljana, Frankopanska 21. 46745-44

Ključavničarskega vajenca
v učenje sprejme takoj Josip Rebek, ključavničar v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 9. 46825-44

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

2 čevljarska pomočnika
dobro izurjena sprejme Jožef Rant, Kranj. 46752-1

Šivilje in ripaserke
sprejme takoj »Lana«, Rimska cesta 2. 46746-1

Dopisnika ili dopisnicu
perfektnog hrvatskog i njemačkog, tražimo za odmah nastup. Prednost imaju oni, koji su već bili u drvarskoj struci u tom svojstvu. Iscrpne ponude, sa naznakom platežnih zahtjeva, te fotografije umoljavaju se na Toch d. d. trgov. drva, Bačka Topola — Dunavska banovina. — Za slučaj nameštenja nadoknadujemo putni trošak 46689-1

Absolventa
tehnične šole, ali mladega
stroj. inženjerja
odločne osebnosti, iščemo za vodstvo mehanične delavnice. Ponudbe s točnimi podatki študija, rodbinskih razmer in osebnih prilik, pismeno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ford«. 46674-1

Industrij. podjetje
išče za pomoč v pisarni, za dobo 3 mesecev prvovrstno samostojno moč, ki je že bila zaposlena v večjih podjetjih. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prodajni organizator«. 46650-1

Reprezentativno
damo ali gospodično, ki ima veselje za prodajo kleklanih izdelkov in zamore položiti nekaj kavcije, iščem za takojšen nastop. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trajna zaposlitev«. 46767-1

Pisarniško moč
dobro verzirano v vseh pisarniških poslih, sprejme tovarna pletenin. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Uporabljiv«. 46782-1

Izurjeno pletiljo in navijalko
sprejmem v Bolgarski ulici št. 17/II. 46811-1

Brivski pomočnik
mlad, bi rad dobil delo za sobote in nedelje. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 46780-1

Spretnega gospoda
sprejmemo za stalen obisk strank. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Radio predvajanja«. 46784-1

Čevljar. pomočnika
prvovrstno moč sprejme takoj Marenk, Radomlje pri Kamniku. 46757-1

Šiviljo
sprejme takoj Parzar, Trnovski pristan štev. 14. 46764-1

Trg. poslodvodjo
s kavcijo, iščemo za manufakturno trgovino. Reflektanti iz Novega mesta in okolice imajo prednost. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Manufaktura«. 46802-1

Pridno dekle
starejšo, ki zna dobro kuhati in bi znala opravljati 3½ leta starega fantka, iščem. Ponudbe, po možnosti s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gorenjsko 20«. 46803-1

Uradnico
popolnoma samostojno v knjigovodstvu (Kartoteka) ter slovenski in nemški korespondenci, išče tovarna na Gorenjskem. Lastnoročne ponudbe naj stavijo le zanesljive in vestne moči s sliko, navedbo zahtev in referenc na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nastop po dogovoru 1932«. 46799-1

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Otvoritev tečajev
francoščine, nemščine, angleščine, italijanščine in ruščine. Najmodernejša metoda, siguren uspeh. Vpisovanje: Miklošičeva št. 7/II 43109-4

Konverzacijo
v nemškem jeziku daje po primerno nizki ceni dama iz dobre hiše, odraslim in otrokom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 46765-4

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja pa vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Metodo Mertner
francosko, italijansko, špansko in angleško kupim. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Antikvarično«. 46760-8

»Brehms Tierleben«
kompleten, 13 knjig, nov, v usnju, zadnja izdaja, naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 16759-8

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Tehnik
v III. letniku srednje tehniške šole, zaradi pomanjkanja, izstopil, išče mesto kot praktičen radio-tehnik ter elektrotehnik ali tehnični risar. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Praktičen tehnik«. 46425-2

Več gospodinjskih pomočnic
različnih sposobnosti, priporoča gospodinjam posredovalnica v Selenburgovi ulici 7/I. Brezposelna dekleta dobe prenočišče. — Istotam se naroča list »Gospodinjska pomočnica«. 46766-2

Kavarniški natakar
priden in pošten, išče v manjšem obratu službo — event. tudi kako drugo delo — za mesečno plačo 200 Din. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Marljiv delavec«. 46754-2

19leten fant
izurjen v parketarstvu — išče službo za takoj. Gre tudi v trgovino za tekača Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46737-2

Krojač
ki bi delal za majhno plačo, išče službo v konfekcijski trgovini, ali pri krojaču. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46739-2

Čevljarski prikrojevalec
za fina dela, vajen pomerjanja, starejša, solidna oseba z dolgoletno prakso, želi stalno mesto v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »700«. 46110-2

Prodajalka
mešane trgovine, želi kamorkoli premeniti službo. Radevolje bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Nad vse poštena 213—2«. 46541-2

Izurjena pletilja
za nogavice, išče službo. Nastopi lahko takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46810-2

Služkinja
pridna in poštena, vajena kuhe ter hišnih del, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46809-2

Prodajalka
vajena mešane stroke, išče nameščenje. Cenj. dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Marljiva«. 46831-2

Prodajalka
vajena mešane stroke, išče nameščenje. Event. bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. Cenj. dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Pridna in poštena«. 46832-2

Izurjen železninar
išče službo kot kalkulant ter prodajalec, ali skladiščnik. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Strokovnjak«. 46804-2

Kot gospodinja ali kuharica
najraje na Kranjskem išče službo 32 let stara, poštena in v vsakem oziru zanesljiva. Nastopi takoj ali pozneje. — Mici Bidovec, Studenci-Maribor, Bolfenkova ulica 30, pri Vraniču. 46835-2

Trgovski pomočnik
s kavcijo, verziran v vseh delih, išče službo prodajalca, skladiščnika, inkasanta ali slično. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Specerija in železo«. 46837-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Manufaktur. blago
proti vložni knjižici samo Ljubljanske kreditne banke proda trgovec v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 43314

Plinsko peč
(kamin) belo emajlirano, zelo dobro ohranjeno ugodno prodam. Vprašati pri hišnici v Beethovnovi ulici št. 6, ali pa telef. 24-17 46683-6

Štedilnik
rabljen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Štedilnik«. 46796-6

Puhasto perje
čisto, čohano. Din 48 kg. II. vrste Din 38 kg, čisto belo gosje Din 130 kg čisti puh Din 250 kg razpošilja po poštnem povzetju L. Brozovič, Zagreb — Ilica 82. 13-6

Fige in slive za žganjekuho
po nizkih cenah oddaja Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta štev. 2. 372-6

Kopalno banjo
pločevinasto, normalne dolžine, in ogledalo 53/88 cm prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46785-6

Epidemija »Jo-Jo!«
Veletrgovci, trgovci, trafike in knjigarne, nabavite si takoj najnovejši šlager sedanjosti »Jo-Jo« v raznih izpeljavah od: Samoprodaje za dravsko banovino, Vitomir Dolinšek, Celje, Kralja Petra cesta št. 33. Sprejmem prodajalce in zastopnika. 46827

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avto ali motocikl
rabljen, najboljše kupite ali prodaste potom avtotvrdke O. Žužek, Ljubljana. Tavčarjeva ulica št. 11 46800-10

Avto
malo rabljen, oddam proti vložni knjižici Mestne hranilnice ali Ljudske posojilnice. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Prilika«. 46798-10

Odprt avto
štirisedežen, z majhno porabo bencina, takoj proda Uran, Ljubljana, Mestni trg št. 11. 46822-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško kolo
v dobrem stanju za 650 Din proda Mah, Sv. Florijana ulica 13. — Ogledati med 1. in 5. uro. 46813-11

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

2 avtomat. tehtnici
dobro ohranjeni kupimo. — Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tehtnica«. 46781-7

Železno peč
dobro ohranjeno kupim. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46790-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Zanesljiva naložba kapitala
Na večje kmečko veleposestvo z dobro idočo industrijo iščem 300.000—400.000 Din posojila na prvo mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Posojilo«. 46271-16

Posojilo
ali pa družabnico s 100.000 Din gotovine, išče brezkonkurenčno podjetje. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Podjetje«. 46819-16

Kdor posodi
20.000 Din, mu v enem letu vrnem 24.000 Din. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Sigurno«. 46829-16

100.000 Din posojila
iščem za nakup hiše v Ljubljani. Vknjižba na prvo mesto, ali dosmrtno stanovanje. Dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Hiša«. 46833-16

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Dvostanovanj. hišo
tudi nedograjeno, ob tramvajski progi Št. Vid kupim Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Velik vrt«. 46750-20

Dvostanovanj. hišo
za vsako obrt pripravno, na prometni cesti najbližje ljubljanske okolice prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46211-20

4 stavbne parcele
po 600 m², ob Dunajski cesti za Stadionom proda mestni stavbenik Anton Mavrič, Dunajska cesta 38 — telefon 3382. 46609-20

Trgovsko hišo
dobro vpeljano, z vrtom, kupim na prometnem kraju v trgu ali predmestju. Plačilo takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Gotovina 663«. 46725-20

Novo hišo
blizu kolodvora v D. M. v Polju po nizki ceni prodam ali oddam v najem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46774-20

Lepo posestvo
na Dolenjskem naprodaj. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dolenjsko«. 46730-20

Hiše in posestva
od 40.000 Din naprej prodaja Posredovalnica v Mariboru, Frančiškanska ulica št. 21. 46733-20

Le rentabilno hišo ali vilo
z vrtom in lep gozd kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Rentabilnost«. 46775-20

Parcelo
800 m² veliko, prodam blizu Dunajske ceste. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Parcela«. 46797-20

Stavbno parcelo
krasno, v bližini kolodvora Vižmarje prodam. Pojasnila v Vižmarjih št. 100 46806-20

Vilo
ki se dobro obrestuje, s 4 komfortno urejenimi stanovanji, davka prosto, 1000 m² zemljišča, 15 minut od središča mesta prodam, ali zamenjam za enostanovanjsko. Kot doplačilo lahko služi tudi vloga do 300.000 Din Mestne hranilnice ljubljanske. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46815-20

GOSTILNO

staroznano, zelo dobro uvedeno, z lepimi lokali, modernim salonskim kegljiščem in s krasnim vrtom, posestvo, kompleten inventar, v sredini mesta Ljutomera, **DAM** takoj v **NAJEM** dobremu, podjetnemu, kavcije zmožnemu gostilničarju. Ponudbe na **Martin Slivar, Ljutomer.** 13344

Vaš denar uhaja skozi dimnik

ker izrabi Vaš štedilnik samo 20 % goriline možnosti, dočim 80 % uhaja.

Prijatelj gospodinje

je patentirani štedilni obroč, ki se ga lahko namesti na vsak štedilnik in stane za srednje gospodinjstvo samo Din 170.— do Din 250.—.

Prihrani Vam ogromno na kurivu in poveča toploto.

Naroča se pri 13327

JELODVOR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

Mladostno sveže in naravno ima prednost.

To dokazujejo izkušnje v poklicnem in družabnem življenju, kjer imajo vedno prednost žene cvetoče in mladostno sveže polti. Pametne žene, ki vedo, koliko je odvisno od zunanjosti, uporabljajo zaradi tega vedno Khasana-Superb, barvilo in rdečilo lic in ustnic kot zveste pripomočke lepote in nege. Z nekoliko potezami je opravljeno in izgled je mladostnejši in svežji. Oranžno-rumeno Khasana-Superb barvilo se prilagodi v nekaj sekundah barvnemu tonu kože in podčrta pri tem vso mikavnost, dočim vse slabe strani prikrije. Tudi Khasana rdečilo za ustnice se individualno spreminja ter nežno, trajno, neopaženo in okusno pobarva ustnice. Khasana-Superb se obdrži v vsakem vremenu, v vodi in celo pri poljubu ne oddaja barve in ni samo neškodljiv, temveč izvrsten za nego kože in ustnic.

KHASANA-SUPERB

Dobiva se povsod.

Skladišče za Jugoslavijo: Jugofarmacija d. d., Zagreb, kozmetični oddelek

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT/M.-PARIS-LONDON

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

112.

Krčeča se tolpa je tri dni nadaljevala svoj smrtni pohod. Vsako uro jih je nekaj padlo. Četrto jutro so Arabci ustrelili dva sužnja, da bi ustrahovali ostale, ki so se branili nositi pogubne tovore. Ko se je to zgodilo, je skrivnostno zazvenel iz džungle močan in jasen glas.

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (13)

Za krojače in konfekcijonarje
Prodam več kosov boljšega nemškega »Double« sukna pod tovarniško ceno. — Železnikar, Marijin trg. 46189-13

Zimska suknja
frak in salonska obleka, za vitkega gospoda srednje velikosti, naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46777-13

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Usnjarno
ročnega dela, oddam v najem, ali pa prodam tozadevne priprave 5 minut od glavnega kolodvora. Ofer te sprejema Filip Seršen, posestnik, Podgradje, pošta Ljutomer. 46536-2

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Kostanj
debel, prebran, kg po 1.75 Din Zidani most, nudi Peter Sotina, Radeče. 41955-33

Dobro vino
belo in rdeče, zamenjam za rezan les — deske in late. Takojšnje ponudbe z navedbo cene pod značko »Zamenjam« na oglas. oddelek »Jutra« v Ljubljani. 46736-33

Želod
hrastov in cerov, letošnji, kupi Kolinska tovarna d. d. v Ljubljani. 46667-33

Vino
prvovrsten lasten pridelek letnikov 1930 in 1932, v vsaki množini proda veleposestnik Ed. Suppanz — Pristava. 46726-33

Sadje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (34)

Prima jabolka
debela, finih vrst, nudim po Din 1.10. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Franko postaja«. 46734-34

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Brivski salon
za dame in gospode, novo opremljen in urejen, v lepem majhnem mestu Slovenije brez konkurence, naprodaj. Potreben kapital 10.000 Din. Reflektanti dobijo naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46732-19

Čevljar. delavnico
vpeljano, radi oslabelosti prodam za 35.000 Din. — Zadostuje hranilna knjižica ali poroki. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Redka prilika«. 46749-19

Dvoriščni lokal
v centru mesta ali neposredni bližini iščemo za takoj ali pozneje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Suh lokal«. 46668-19

Za skladišče ali delavnico
takoj oddam suterenski prostor na Šmartinski cesti št. 24. Pojasnila daje hišnik. 46758-19

Lokal
za galanterijo, na prometnem kraju prevzamem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Prometna točka«. 46783-19

Lokal
3, oziroma 4 sobe oddam na Miklošičevi cesti. — Vprašati na Miklošičevi c. št. 18/I. 46762-19

Velik trg. lokal
lep, na najprometnejšem kraju zraven magistrata v Ljubljani takoj oddam. — Poizve se v trgovini Strojanšek, Pred škofijo št. 21 46805-19

Trgovski lokal
s skladiščem takoj oddam na Starem trgu št. 24. 46807-19

Gostilno
prevzamem v najem proti garanciji. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »V Ljubljani«. 46816-19

Lokal v Celju
iščem v Aleksandrovi ul., Kralja Petra cesti ali na Glavnem trgu. Ponudbe na naslov: Crepinšek, Celje. 46830-19

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
2 sob, ali sobe in kabine išče stranka 2 oseb. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Sredina«. 46659-21/a

Sobo in kuhinjo
iščem v ceni 250—300 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Odrasli«. 46791-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Komfortna stanovanja
v Suvoborski ulici oddam. Vprašati v Staničevi ulici št. 12/I. 46741-21

Komfort. stanovanje
3—5sobno, s 1. decembrom ali 1. februarjem išče družina treh oseb. V najem vzame in event. pozneje tudi kupi celo vilo. — Ponudbe z navedbo cene in vseh pogojev na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Konfor«. Posredovalci so izključeni! 46728-21

Stanovanje
2 parketiranih sob, kuhinje in predsobe, ugodno oddam takoj ali pozneje. Vprašati v trgovini Ilovar, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 82. 46755-21

Trisob. stanovanje
komfortno, takoj oddam v severnem delu mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46769-21

Enosob. stanovanje
oddam v Zg. Šiški št. 194 — pri novi šoli 46773-21

Pristopajte
k Društvu stanovanjskih najemnikov, Vegova ul. 8. 373-21

Visokopritlično stanovanje
obstoječe iz 3 sob in kopalnice, oddam s 1. decembrom. Informacije daje Ana Francot, Frankopanska 26. 46654-21

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, predsobe, kopalnice, kuhinje, sobe za služkinjo. Jedilne shrambe in ostalih pritiklin takoj oddamo v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti št. 7. — Pojasnila daje tajništvo med uradnimi urami od 8. do 12. 46602-21

Komfort. stanovanje
2 lepih sob oddam na Prulah. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46756-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, v bližini Stadiona oddam čisti stranki takoj ali s 1. decembrom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 46789-21

V Novem Vodmatu
oddam lepe enosobno stanovanje s pritiklinami, v novi hiši, zelo poceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 46838-21

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami oddam na Miklošičevi cesti. Vprašati na Miklošičevi cesti št. 18/I. 46761-21

Dvosob. stanovanje
oddam v novi hiši. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 46814-21

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobo
s separatnim vhodom, v Šiški ali za Bežigradom iščem za takoj ali s 1. decembrom. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Uradnik 888«. 46747-23/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobico
na željo z vso oskrbo oddam gospodu ali gospodični v Trnovem, Staretova ulica 25. 46595-23

Sobo s štedilnikom
odda Zajc I., Pod Kodeljevem 101. 46742-23

Opremljeno sobo
z vhodom s stopnjic, oddam za 200 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 46794-23

Sobo
z vso oskrbo odda gospa s hčerko in sinkom, gospodu srednjih let, ki si želi dom. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Bližina Leonišča«. 46748-23

Sobo
pri boljši rodbini išče veliko odsoten gospod. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »V centru«. 46772-23

Sobo
s posebnim vhodom in vso oskrbo oddam v centru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46703-23

Solidnega gospoda
v vso oskrbo, z uporabo klavirja sprejmem kot sostanovalca v bližini Zvezde Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46642-23

Prazno sobo
s predsobo, parketom, elektriko in posebnim vhodom, tudi za pisarno, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46547-23

Sobo
s strogo separiranim vhodom, električno razsvetljavo, solnčno in zračno poceni oddam Na Kodeljevo štev. 13 (2 minuti od Leonišča). 46795-23

Sobico
z novim pohištvom in posebnim vhodom oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46768-23

Sobo
lepo opremljeno, separirano, s parketom in elektriko oddam s 15. novembrom v Židovski ulici št. 3/II. 46776-23

Sobo
lepo in zračno, s posebnim vhodom ter električno razsvetljavo takoj oddam na Taboru št. 6/II — desno. 46779-23

Prazno sobo
solnčno, s posebnim vhodom, parketom in elektriko takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46786-23

Lepo sobo
v sredini mesta oddam samo boljšemu in solidnemu gospodu ali gospodični. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46793-23

K tričlanski družini
sprejmem na stanovanje gospo ali gospodično. Na razpolago tudi kuhinja. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46795-23

Dve prazni sobi
takoj oddam — Privoz 9. 46808-23

Sobo
lepo opremljeno, oddam eni ali dvema osebama. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46816-23

Prazno sobo
po zmerni ceni išče gospodična. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Čisto pohištvo«. 46823-23

Prazno sobo
veliko, ulično, pripravno za pisarno, atelje ali stanovanje, odda takoj Uran, Ljubljana. Mestni trg 11. 46821-23

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (25)

Obvestilo »Rezora«, Zagreb
Poročiti se žele:
Zdravniki - specijalisti (dr. medicine) 28. 30. 34. 38. 44 in 52 let. — **Tovarnar** mila 55 let. — **Veleposestniki**, diplomirani agronomi in inženjerji brez dolga. 31, 34, 38 in 45 let. — **Sodniki** (dr. prava) v višjem položaju. 32. 37 in 42 let. — **Industr. poslovodja** (komercijalni) 29 let. — **Trgovci in podjetniki**, izraelitske vere, z lastnimi hišami in donosnimi posli, raznih let. — **Oficirji:** tehnični poročnik 28 let, kapetan mornarice 42 let, poročnik artiljerije 27 let, poročnik pešadije 28 let, kapetan avijacije 30 let, podpolkovnik pešadije 40 let. — **Trgovec-izvoznik** brez dolga 30 let. — **Inženjerji:** stavbni 32, 38 in 46 let, kemije 30 in 36 let, agronomije 29 in 37 let, elektrotehnike 32 in 37 let, strojni 28, 31 in 40 let. — **Lekarnarji** z lastnimi lekarnami 32, 37 in 45 let. — **Državni uradniki:** železniški 25, 28, 32 in 41 let, finančni 29, 33 in 38 let, upravni 28, 35 in 46 let, carinski 36 in 42 let. — Sarajevski **veletrgovec** z več podjetji 40 let. — **Občinski uradniki**, stalno nameščeni, 27, 32, 36 in 43 let. — **Učitelji** 28, 31, 33, 37 in 42 let. — **Profesorji** 32, 36, 38 in 49 let. — — **Odvetniki** od 28 do 49 let. — **Restavraterji** 29, 31, 37 in 44 let. — Napredni **obrtniki** z dobro idočimi delavnicami vseh strok in raznih let. — **Podoficirji, žandarmi, nameščenci železnice in finance** raznih let. — Informacije in prospekte razpošilja za 10 Din v poštnih znamkah »REZOR«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 46729-25

Upokojenca ali obrtnika
do 60 let starega, poročim Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Sreča 1932«. 46787-25

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Samostojna žena
želi spoznati nad 50 let starega gospoda s kapitalom, za skupno gospodarstvo. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Blizu Bleda«. 46738-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Pozor, pevska društva in šole
Harmonije od 2000 Din in pianine od 10.000 Din naprej dobavlja tvornica klavirjev Iv Kacin, Domžale — Zahtevajte cenik! 46192-26

Krasen pianino
skoro nov, ugodno prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 45817-26

Kratek klavir
prvovrsten (Schüler von Bösendorfer) poceni proda Frigel, Glince, cesta IX št. 29. 46812-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Pes volčjak
ki sliši na ime Hajduk, se je izgubil. Vrniti ga je na naslov: Jančigaj, Hranilniška št. 14 — Bežigrad. 46751-27

Kapune
prvovrstne, sočne, za Martinovo nudi najceneje Perutninarstvo Niko, Vižmarje. Zakoljemo in dostavimo na dom. 46605

Divjega petelina
krasnega, letošnjega, nagačenega po nizki ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 46788

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Čevljarski stroj
Singer (Cilinder), še malo rabljen, ugodno prodam za 2800 Din. Na ogled v krojačnici »Gentlemen«, Tavčarjeva ulica štev. 9. 46673-29

Transformator
za trofazni tok, z oljnim hlajenjem, delozmožnost 5 kilovatov, prestava 500—380—220 voltov, 50 period z odcepi na istonapetostni strani, kupim. Opremljen z konzervatorjem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Transformator«. 46612

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Usnjene suknjiče in čepice
v vsakovrstnih barvah in dobri kvaliteti, po nizkih cenah od 500 Din dalje izdeluje Anton Šorn, izdelovanje oblek in čepic. Kranj Trgovci dobijo popust pri večjem naročilu. 46727-30

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Javno preklicujem
da gospod Josip Kovač, zobotehnik ni bil v družbi gdč. L. bil je pa g. Josip Kovač, uradnik. — Kar se govori o zobotehniku gospodu Jos. Kovaču, je neresnično. — Marija Klein, privatna uradnica. Ljubljana. 46743

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.